

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	9
Omgevingswet	9
Wabo	15
Natuurbescherming	19
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	21
Werkloosheid	22
Sociale zekerheid overig	22
Bestuursrecht overig	23
Huisvesting	23
Rijkswet op het Nederlanderschap	25
Studiefinanciering	27
Wet open overheid / wet openbaarheid van bestuur	27
Vreemdelingenrecht	28
Regulier	28
Terugkeerbesluit	32
Asiel	36
Gemeenschapsonderdaan	37
Richtlijnen en verordeningen	38
Vreemdelingenbewaring	40
Procesrecht	42

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 296

Grote Kamer CBb, 26-03-2024, [ECLI:NL:CBB:2024:190](#)

Staat der Nederlanden (de minister van Justitie en Veiligheid).

Awb 3:4

Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19

EVENREDIGHEID. TOETSING GEBONDEN BESLUITEN. Ook een gebonden besluit dat berust op een algemeen verbindend voorschrift kan (rechtstreeks) aan het evenredigheidsbeginsel worden getoetst. Er is geen reden om bij gebonden besluiten genomen op grond van een algemeen verbindend voorschrift, een verdisconteringsbeperking aan te nemen. Die wordt immers, bij de huidige stand van de wetgeving, afgeleid uit het alleen voor wetten in formele zin geldende toetsingsverbod. Dit betekent dat bij gebonden besluiten die berusten op een algemeen verbindend voorschrift, voor een geslaagd beroep op het evenredigheidsbeginsel niet is vereist dat zich bijzondere omstandigheden voordoen die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de regelgever en die leiden tot gevolgen die niet stroken met wat de regelgever kan hebben bedoeld en voorzien.

In de uitspraak worden tevens de uitspraken van grote kamer van de ABRS van 2 februari 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:285](#)) en 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)) nader ingevuld. Ook de uitspraak van de CRvB van 1 juli 2019 ([ECLI:NL:CRVB:2019:2016](#)) wordt nader ingevuld.

Besluiten waarbij de minister de aanvragen van [] voor een subsidie op grond van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (TVL) voor het vierde kwartaal van 2020 en het vierde kwartaal van 2021 heeft afgewezen. [...]

Toetsing aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht, in het bijzonder het evenredigheidsbeginsel, bij een beroep tegen een gebonden besluit dat berust op een algemeen verbindend voorschrift

2.1 Het College gebruikt in deze uitspraak de termen “wetten in formele zin”, “algemeen verbindende voorschriften” (die geen wet in formele zin zijn) en “wettelijke voorschriften” (voor beide).

2.2 De vraag wat de betekenis is van het evenredigheidsbeginsel bij de toetsing van een in beroep bij de bestuursrechter bestreden besluit kan zich in drie situaties voordoen:

- i) het bestreden besluit berust op een discretionaire bevoegdheid (al dan niet ingevuld met beleidsregels);
- ii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een algemeen verbindend voorschrift;
- iii) het bestreden besluit berust op een gebonden bevoegdheid die haar grondslag vindt in een wet in formele zin.

2.3 De situatie onder (i) was aan de orde in de uitspraak van de (grote kamer van de) Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) van 2 februari 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:285](#)).

De situatie onder (iii) was aan de orde in de uitspraak van de (grote kamer van de) Afdeling van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)). Met deze uitspraak is er nu ook over de situatie onder (ii) een uitspraak van een grote kamer van een van de hoogste bestuursrechtters. Mede vanwege de samenhang vult het College daarbij de rechtspraak over de situaties (i) en (iii) op een enkel punt nader in. Het College heeft bij het voorgaande de conclusie van mr. R.J.G.M. Widdershoven en mr. P.J. Wattel van 7 juli 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)) betrokken.

2.4 In alle drie de situaties kan de vraag aan de orde komen naar de rechtmatigheid van het wettelijk voorschrift waarop het bestreden besluit berust.

In de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)) zijn overwegingen gewijd aan de (on)mogelijkheden voor exceptieve toetsing van wetten in formele zin aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht.

In onder andere de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (Centrale Raad) van 1 juli 2019 ([ECLI:NL:CRVB:2019:2016](#)), de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)), de arresten van de Hoge Raad van 11 december 2020 ([ECLI:NL:HR:2020:1988](#)) en van 24 september 2021 ([ECLI:NL:HR:2021:1360](#)) en de uitspraken van (de voorzieningenrechter van) het College van 9 maart 2021 ([ECLI:NL:CBB:2021:240](#)) en van 15 maart 2022 ([ECLI:NL:CBB:2022:116](#)) zijn overwegingen gewijd aan de mogelijkheden voor exceptieve toetsing van algemeen verbindende voorschriften aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht, waaronder het evenredigheidsbeginsel. Mede omdat bij een beroep tegen een gebonden besluit dat berust op een algemeen verbindend voorschrift de mogelijkheid van exceptieve toetsing aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht van bijzondere betekenis is, vult het College in deze uitspraak ook de rechtspraak daarover op een enkel punt nader in. Het College heeft bij het voorgaande de conclusie van mr. P.J. Wattel van 22 december 2023 ([ECLI:NL:PHR:2023:1209](#)) betrokken. [...]

Algemene overwegingen van het College

Inleiding

5.1 De essentie van een gebonden bevoegdheid is dat voor het antwoord op de vraag of de betrokken bevoegdheid door het bevoegde bestuursorgaan wel of niet wordt uitgeoefend, bepalend is of wel of niet wordt voldaan aan de uit het wettelijk voorschrift voortvloeiende toepassingsvoorwaarden. Een belanghebbende die wil bereiken dat een gebonden bevoegdheid wordt uitgeoefend terwijl niet is voldaan aan de toepassingsvoorwaarden, moet daarom aanvoeren dat (en waarom) het wettelijk voorschrift geen toepassing kan vinden. Hetzelfde geldt voor een belanghebbende die wil bereiken dat een gebonden bevoegdheid niet wordt uitgeoefend terwijl wel is voldaan aan de toepassingsvoorwaarden.

5.2 Een wettelijk voorschrift vindt geen toepassing als deze niet verenigbaar is met geschreven dan wel ongeschreven hoger recht. Dit kan zich voordoen als het wettelijk voorschrift als zodanig niet rechtmatig is of als toepassing van het wettelijk voorschrift in het voorliggende geval niet rechtmatig is. De beoordeling door de bestuursrechter van de rechtmatigheid van het wettelijk voorschrift als zodanig wordt doorgaans aangeduid met de term exceptieve toetsing (van het wettelijk voorschrift). De beoordeling of een, al dan niet na exceptieve toetsing, niet onrechtmatig bevonden wettelijk voorschrift in het voorliggende geval toch geen toepassing kan vinden, wordt in deze uitspraak aangeduid met de term rechtstreekse toetsing (van het bestreden besluit).

Exceptieve toetsing

6.1 Exceptieve toetsing van het wettelijk voorschrift waarop een in beroep bestreden besluit berust, kan zich voordoen zowel bij gebonden bevoegdheden als bij discretionaire bevoegdheden.

6.2 In 9.7 tot en met 9.10 van de uitspraak van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)) heeft de Afdeling overwogen dat het toetsingsverbod uit artikel 120 van de Grondwet er bij de huidige stand van de rechtsontwikkeling aan in de weg staat dat een (bepaling in een) wet in formele zin wordt getoetst aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht. Wetten in formele zin kunnen daarmee op grond van artikel 94 van de Grondwet uitsluitend worden getoetst aan eenieder

verbindende bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties en daarnaast aan rechtstreeks werkend Unierecht.

6.3 Uit onder andere de uitspraak van de Centrale Raad van 1 juli 2019 ([ECLI:NL:CRVB:2019:2016](#)), de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)), de arresten van de Hoge Raad van 11 december 2020 ([ECLI:NL:HR:2020:1988](#)) en van 24 september 2021 ([ECLI:NL:HR:2021:1360](#)) en de uitspraken van (de voorzieningenrechter van) het College van 9 maart 2021 ([ECLI:NL:CBB:2021:240](#)) en van 15 maart 2022 ([ECLI:NL:CBB:2022:116](#)) volgt dat algemeen verbindende voorschriften zonder beperkingen exceptief aan geschreven dan wel ongeschreven hoger recht kunnen worden getoetst.

6.4 Tot het hogere recht waaraan algemeen verbindende voorschriften kunnen worden getoetst behoren de, al dan niet geheel of gedeeltelijk gecodificeerde, materiële algemene rechtsbeginselen: het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en ook het evenredigheidsbeginsel. Voor besluiten, inhoudende algemeen verbindende voorschriften is het evenredigheidsbeginsel gecodificeerd in artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 3:4, tweede lid, van de Awb, met de toevoeging “voor zover de aard van de besluiten zich daartegen niet verzet”. Voorts geldt het gebod om de bevoegdheid tot het nemen van een besluit niet te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze is verleend (het verbod van “détournement de pouvoir”), op grond van artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 3:2 van de Awb, ook voor het nemen van besluiten, inhoudende algemeen verbindende voorschriften, ook hier met de toevoeging “voor zover de aard van de besluiten zich daartegen niet verzet”. Wat dit laatste betreft verwijst het College naar de conclusie van 22 december 2023 ([ECLI:NL:PHR:2023:1209](#)). Een algemeen verbindend voorschrift dat in strijd is met een materieel rechtsbeginsel of het verbod van détournement de pouvoir, is onverbindend en kan daarom in geen enkel geval toepassing vinden.

6.5 Bij de toetsing van een algemeen verbindend voorschrift aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht, waaronder het evenredigheidsbeginsel, heeft de rechter niet tot taak om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen moet worden toegekend, naar eigen inzicht vast te stellen. De intensiteit van de rechterlijke beoordeling van een algemeen verbindend voorschrift is afhankelijk van onder meer de beslissingsruimte die het vaststellend orgaan heeft, gelet op de aard en de inhoud van de vaststellingsbevoegdheid en de daarbij te betrekken belangen. Die beoordeling kan materieel terughoudend zijn als de beslissingsruimte voortvloeit uit de feitelijke of technische complexiteit van de materie, dan wel als bij het nemen van de beslissing politiek-bestuurlijke afwegingen kunnen worden of zijn gemaakt. Wat de in acht te nemen belangen en de weging van die belangen betreft, geldt dat de beoordeling daarvan intensiever kan zijn naarmate het algemeen verbindende voorschrift meer ingrijpt in het leven van de belanghebbende(n) en daarbij fundamentele rechten aan de orde zijn. Het College verwijst voor het voorgaande naar 7.5.1 van de uitspraak van de Centrale Raad van 1 juli 2019 ([ECLI:NL:CRVB:2019:2016](#)), naar 6, eerste en tweede alinea, van de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)) en naar 9.2 van de uitspraak van het College van 15 maart 2022 ([ECLI:NL:CBB:2022:116](#)). Het College verwijst ook naar het arrest van de Hoge Raad van 24 september 2021 ([ECLI:NL:HR:2021:1360](#)).

6.6 In 7.8 van de uitspraak van 2 februari 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:285](#)) heeft de Afdeling overwogen dat bij de toetsing van een concreet discretionair besluit aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb de geschiktheid, de noodzakelijkheid (noodzaak) en de evenwichtigheid een rol kunnen spelen. De Afdeling heeft in die uitspraak ook overwogen dat de geschiktheid al aan de

orde kan komen bij de exceptieve toetsing aan artikel 3:4, tweede lid, van de Awb van het algemeen verbindende voorschrift waarop het bestreden discretionaire besluit berust. In aanvulling daarop overweegt het College dat dit ook geldt voor de noodzaak en de evenwichtigheid. Het gaat dan dus om de geschiktheid, de noodzaak en de evenwichtigheid van het voorschrift als zodanig. Het College voegt daaraan toe dat het voorgaande ook geldt bij de exceptieve toetsing aan het evenredigheidsbeginsel van het algemeen verbindende voorschrift waarop een bestreden gebonden besluit berust.

De Afdeling heeft in die uitspraak verder overwogen dat bij de toetsing van een concreet discretionair besluit aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb niet categorisch een “drietrapstoets” op geschiktheid, noodzaak en evenwichtigheid hoeft te worden uitgevoerd en dat de bestuursrechter van geval tot geval, in het verlengde van de aangevoerde beroepsgronden, moet bepalen of en zo ja op welke wijze de geschiktheid, de noodzaak en de evenwichtigheid uitdrukkelijk bij de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel moeten worden betrokken. Het College onderstreept het belang van die overweging en voegt daaraan toe dat bij exceptieve toetsing van het algemeen verbindende voorschrift aan het evenredigheidsbeginsel hetzelfde geldt.

Uit het voorgaande volgt ook dat de bestuursrechter in een geval waarin hij de geschiktheid, de noodzaak en/of de evenwichtigheid van het algemeen verbindende voorschrift al (exceptief) heeft getoetst, telkens moet bepalen of en zo ja op welke wijze deze dan bij de toetsing van het bestreden discretionaire besluit opnieuw aan de orde moeten komen. Daarbij geldt als “vuistregel” dat waar mogelijk doublures moeten worden vermeden.

6.7 Een discretionaire bevoegdheid bestaat in de regel uit een gebonden deel (de toepassingsvoorwaarden) en een discretionair deel (de belangenafweging in het voorliggende geval). Als, al dan niet na exceptieve toetsing ervan, van de rechtmatigheid van de toepassingsvoorwaarden als zodanig moet worden uitgegaan en in het voorliggende geval ook aan die toepassingsvoorwaarden is voldaan, kan de uitkomst van de daarop gevolgde belangenafweging meteen worden getoetst aan artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. Het is, anders dan het College heeft gedaan in zijn uitspraak van 11 oktober 2022 ([ECLI:NL:CBB:2022:695](#)), niet aangewezen om in zo'n geval eerst nog te beoordelen of een of meer van de toepassingsvoorwaarden op grond van het (ongeschreven) evenredigheidsbeginsel buiten toepassing moeten blijven.

6.8 Er zijn situaties waarin het probleem niet is gelegen in iets wat wel is geregeld in het algemeen verbindende voorschrift, maar in de vaststelling dat daarin iets niet is geregeld. Zo'n situatie deed zich bijvoorbeeld voor in de uitspraak van het College van 15 maart 2022 ([ECLI:NL:CBB:2022:116](#)). In 9.7 van die uitspraak overweegt het College dat de vaststelling dat in een regeling die strekt tot het verlenen van rechten of aanspraken ten onrechte (want in strijd met het evenredigheidsbeginsel) een bepaalde voorziening ontbreekt waardoor een specifieke groep van belanghebbenden niet onder het toepassingsbereik van de regeling valt, niet behoort te leiden tot onverbindendheid van een gedeelte van die regeling waarin juist aan een andere groep van belanghebbenden rechten en aanspraken worden verleend. In een dergelijke situatie is het daarom geraden de regeling in het voorliggende geval buiten toepassing te laten, met als gevolg dat een afwijzend besluit daarop niet kan worden gebaseerd. Het College verbindt daaraan de conclusie dat dat afwijzende (gebonden) besluit, eveneens wegens strijd met het evenredigheidsbeginsel, moet worden vernietigd. Het College merkt hierbij nog op dat in situaties als deze de bestuursrechter er ook voor kan kiezen om niet eerst het algemeen verbindende voorschrift exceptief aan het evenredigheidsbeginsel te toetsen, maar het bestreden besluit meteen rechtstreeks daaraan te toetsen.

6.9 Tot het hogere recht behoren ook de formele algemene rechtsbeginselen: het algemene rechtsbeginsel van zorgvuldige besluitvorming (zorgvuldigheidsbeginsel), dat voor algemeen verbindende voorschriften is gecodificeerd in artikel 3:1, eerste lid, aanhef en onder a, in verbinding met artikel 3:2 van de Awb (zorgvuldigheidsbeginsel), en het algemene rechtsbeginsel dat besluitvorming op een deugdelijke motivering moet berusten (motiveringsbeginsel), dat voor algemeen verbindende voorschriften niet is gecodificeerd. Gedeeltelijk in aanvulling op 7.5.2 van de uitspraak van de Centrale Raad van 1 juli 2019 ([ECLI:NL:CRVB:2019:2016](#)) en op 6, derde alinea, van de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)) overweegt het College het volgende. Als de beroepsgronden strekken tot exceptieve toetsing van het algemeen verbindende voorschrift aan het zorgvuldigheidsbeginsel en/of het motiveringsbeginsel en de bestuursrechter vervolgens vaststelt dat het voorschrift inderdaad tot stand is gekomen in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en/of het motiveringsbeginsel, is die enkele vaststelling niet voldoende om het voorschrift onverbindend te achten. Alleen als vervolgens kan worden vastgesteld dat het algemeen verbindende voorschrift (ook) in strijd is met een of meer materiële algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht, zal de bestuursrechter concluderen dat het voorschrift onverbindend is en het bestreden besluit vernietigen omdat daarvoor geen grondslag bestaat. Als niet kan worden vastgesteld of het algemeen verbindende voorschrift in strijd is met een of meer materiële algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht en daarmee onverbindend, kan de bestuursrechter het voorschrift wegens strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en/of het motiveringsbeginsel in het voorliggende geval buiten toepassing laten en het op dat voorschrift berustende bestreden besluit, eveneens wegens strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel en/of het motiveringsbeginsel, vernietigen.

Rechtstreekse toetsing

Ook toetsing aan het (ongeschreven) evenredigheidsbeginsel

7.1 Een bepaling in een wettelijk voorschrift kan buiten toepassing worden gelaten op de grond dat toepassing ervan zozeer in strijd zou zijn met algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht dat die toepassing achterwege moet blijven. Dit wordt ook wel contra-legemtoepassing of contra-legemwerking genoemd.

7.2 De mogelijkheid van contra-legemwerking van het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel wordt in de rechtspraak al geruime tijd, vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw, aanvaard. Voor besluiten genomen op grond van een wet in formele zin geldt daarbij wel de uit het toetsingsverbod uit artikel 120 van de Grondwet afgeleide “verdisconteringsbeperking”. Het College verwijst hiervoor naar 9.11 tot en met 9.13 van de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)) en de daarin vermelde rechtspraak van de Hoge Raad, de Afdeling, de Centrale Raad en het College. Dat ook het evenredigheidsbeginsel contra legem kan werken is in de rechtspraak pas veel later, en dan nog geleidelijk, aanvaard. Tot enkele jaren geleden was de heersende opvatting dat er bij een gebonden bevoegdheid geen ruimte is voor afwijking op grond van het evenredigheidsbeginsel. Die opvatting gaat er echter aan voorbij dat artikel 3:4, tweede lid, van de Awb het evenredigheidsbeginsel als materieel algemeen rechtsbeginsel slechts gedeeltelijk codificeert en dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat met die bepaling is beoogd de toepassing van het evenredigheidsbeginsel te beperken tot discretionaire besluiten. Dat betekent dat contra-legemwerking van het evenredigheidbeginsel mogelijk is. Inmiddels, na de conclusie van 7 juli 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)) en (7.2 van) de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:285](#)), hebben de Afdeling en het College dan ook de nodige uitspraken gedaan waarin die mogelijkheid is aanvaard. In de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023

(ECLI:NL:RVS:2023:772) wordt, in het bijzonder in 9.15, de mogelijkheid van contra-legemwerking van het evenredigheidsbeginsel ook uitdrukkelijk benoemd. Die uitspraak gaat weliswaar over een gebonden besluit dat zijn grondslag vindt in een wet in formele zin, maar het College ziet geen reden om de mogelijkheid van contra-legemwerking van het evenredigheidsbeginsel tot die categorie van gebonden besluiten te beperken. Het College sluit hier aan bij de conclusie van 7 juli 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)).

Hoe vindt toetsing aan het (ongeschreven) evenredigheidsbeginsel plaats?

8.1 Het College overweegt dat er geen reden is om bij gebonden besluiten genomen op grond van een algemeen verbindend voorschrift, een verdisconteringsbeperking aan te nemen. Die wordt immers, bij de huidige stand van de wetgeving, afgeleid uit het alleen voor wetten in formele zin geldende toetsingsverbod. Dit betekent dat bij gebonden besluiten die berusten op een algemeen verbindend voorschrift, voor een geslaagd beroep op het evenredigheidsbeginsel niet is vereist dat zich bijzondere omstandigheden voordoen die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de regelgever en die leiden tot gevolgen die niet stroken met wat de regelgever kan hebben bedoeld en voorzien. Ook wat dit betreft sluit het College aan bij de conclusie van 7 juli 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:1468](#)). Het College wijst in dit verband op de parallel met de toetsing aan artikel 4:84 (slot) van de Awb en verwijst daartoe naar 7.11 van de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:285](#)).

8.2 De volgende vraag is hoe moet worden beoordeeld of in een concreet geval de toepassing van het algemeen verbindende voorschrift waarop het gebonden besluit berust, voor een of meer belanghebbenden zozeer in strijd zou zijn met het evenredigheidsbeginsel dat die toepassing achterwege moet blijven.

Het College stelt hier voorop dat er geen grond is om bij de toetsing aan het (voor die situatie: ongeschreven) evenredigheidsbeginsel van een gebonden besluit, uit te gaan van een evenredigheidsbeginsel met een andere inhoud dan het in artikel 3:4, tweede lid, van de Awb gecodificeerde evenredigheidsbeginsel voor de toetsing van de uitkomst van de belangenafweging bij een discretionaire bevoegdheid. Er is, anders gezegd, maar één (nationaalrechtelijk) evenredigheidsbeginsel, dat gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet is gecodificeerd.

Daarmee is niet gezegd dat de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel van een gebonden besluit dat op een algemeen verbindend voorschrift berust, op dezelfde wijze moet plaatsvinden als bij een besluit dat op een discretionaire bevoegdheid berust. Tussen beide soorten gevallen bestaat een wezenlijk verschil. Bij een discretionaire bevoegdheid moet door het bevoegde bestuursorgaan in het voorliggende geval nog een belangenafweging plaatsvinden. Het bestuursorgaan moet daartoe van geval tot geval de nodige kennis vergaren over de af te wegen belangen, die belangen op kenbare wijze afwegen en ervoor zorgdragen dat de uitkomst van die belangenafweging niet onevenredig is. Bij een gebonden bevoegdheid heeft op het niveau van het algemeen verbindende voorschrift al een belangenafweging in algemene zin plaatsgevonden. De uitkomst daarvan is neergelegd in de wettelijke voorwaarden voor de uitoefening van die bevoegdheid. Daarmee is in beginsel ook de evenredigheid van het besluit gegeven. Het te nemen besluit volgt immers uit het wel of niet vervuld zijn van de toepassingsvoorwaarden en het bestuursorgaan hoeft geen belangenafweging te maken. Niettemin kunnen er bijzondere omstandigheden zijn die maken dat in het voorliggende geval toepassing van het algemeen verbindende voorschrift voor een of meer belanghebbenden zozeer in strijd komt met het evenredigheidsbeginsel dat die toepassing achterwege moet blijven. Dit betekent dat het bestuursorgaan uiteindelijk ("onder de streep") nog wel moet beoordelen of er bijzondere omstandigheden zijn die maken dat toepassing van het algemeen verbindende voorschrift in het

voorliggende geval tot een onevenredige uitkomst zou leiden, maar daarbij gaat het dan alleen nog om de evenwichtigheid (de evenredigheid “*stricto sensu*”). Een besluit is onevenwichtig als het in de gegeven omstandigheden voor een of meer belanghebbenden onredelijk bezwarend is.

Het voorgaande geldt ook bij de toetsing door de bestuursrechter van het in beroep bestreden besluit.

8.3 In de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)), die gaat over gebonden besluiten die berusten op een wet in formele zin, is geoordeeld dat in een geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever, het bestreden besluit kan worden getoetst aan (onder andere) het evenredigheidsbeginsel. In die uitspraak is de Afdeling niet toegekomen aan een verdere invulling van het beoordelingskader daarvoor. Hoewel dit strikt genomen het bestek van deze uitspraak te buiten gaat, overweegt het College hier dat het niet in de rede ligt dat bij de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel van gebonden besluiten die berusten op een wet in formele zin, een ander dan het in 8.2 beschreven beoordelingskader wordt toegepast.

Exceptieve toetsing, rechtstreekse toetsing of beide?

9 Als een beroep op een algemeen rechtsbeginsel of (ander) ongeschreven recht wordt gedaan, zal de bestuursrechter telkens moeten bepalen of dit strekt tot exceptieve toetsing van (een bepaling in) het algemeen verbindende voorschrift, tot rechtstreekse toetsing van het bestreden besluit waarmee aan die bepaling toepassing is gegeven of tot beide. Zo kan een beroep op het evenredigheidsbeginsel inhouden dat het algemeen verbindende voorschrift zelf met dat beginsel in strijd is of (slechts) dat toepassing ervan in het voorliggende geval onevenredig uitpakt. Het betoog kan er ook toe strekken dat primair het eerste wordt betoogd en subsidiair het laatste. Uiteraard is het ook mogelijk dat tegelijkertijd wordt betoogd dat een of meer bepalingen in het algemeen verbindende voorschrift in strijd zijn met het evenredigheidsbeginsel en daarmee onverbindend, en dat een of meer andere bepalingen in hetzelfde voorschrift wegens strijd met dat beginsel buiten toepassing moeten blijven. Voor de belanghebbende maakt het niet uit of zijn betoog slaagt langs de weg van exceptieve toetsing of die van rechtstreekse toetsing. Een geslaagd beroep op een algemeen rechtsbeginsel of (ander) ongeschreven recht leidt er immers altijd toe dat het algemeen verbindende voorschrift geen toepassing kan vinden, zodat het bestreden besluit daarop niet kan worden gebaseerd en wordt vernietigd. Voor het bestuursorgaan ligt dat anders. Als de bestuursrechter exceptief toetsend tot het oordeel komt dat het voorschrift onverbindend is, mag het bestuursorgaan dat voorschrift immers in geen enkel geval (meer) toepassen. [...]

Zie ook de uitspraak van dezelfde datum inzake nr. [ECLI:NL:CBB:2024:191](#).

Bij deze uitspraak is een nieuwsbericht ([“Bestuursrechters verruimen de mogelijkheden voor toetsing aan het evenredigheidsbeginsel”](#)) uitgebracht.

JnB 2024, 297

ABRS, 07-03-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:1865](#)

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, verweerder.

Awb 1:3

BESLUIT. I.c. wordt geoordeeld dat de brief van de Staatssecretaris geen besluit is in de zin van de Awb. In de brief is aan eiser medegedeeld dat aan zijn verzoek tot aanhouding van de besluitvorming geen gehoor kan worden gegeven. Met het wel of niet aanhouden van de besluitvorming (over het al dan niet intrekken van eisers Nederlandschap) is niet beoogd om bij eiser een recht, plicht, bevoegdheid of status te creëren, vast te stellen of teniet te doen. De omstandigheid dat eiser als gevolg van die intrekking niet zelf kan kiezen voor een nationaliteit, leidt niet tot de conclusie dat de mededeling in deze brief een rechtsgevolg in het leven roept. Alle door eiser naar voren gebrachte omstandigheden in het kader van deze beroepsprocedure zien juist op de intrekking van het Nederlandschap.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 298

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1174](#)

raad van de gemeente Tilburg, verweerder.

Invoeringswet Omgevingswet (Ow) 4.6

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. RUIMTELIJKE PLANNEN. VERVOLGBESLUITEN.
Vaststelling bestemmingsplan. Met het oog op de rechtsvorming en de rechtspraktijk zet de Afdeling uiteen welk recht van toepassing is na vernietiging van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan. De raad moet bij het nemen van een nieuw besluit de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels toepassen. Dat heeft tot gevolg dat de raad niet kan terugvallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan, omdat in het ontwerpbestemmingsplan geen regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

[...] 14. Uit hetgeen onder 9.3, 9.4 en 11.3 is overwogen volgt dat het beroep van [appellante] gegrond is. Het besluit van 1 november 2021 tot vaststelling van het bestemmingsplan moet worden vernietigd wegens strijd met artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).

15. De Afdeling ziet aanleiding de raad op te dragen het hierna in de beslissing nader aangeduide onderdeel van deze uitspraak binnen vier weken na verzending van de uitspraak te verwerken op de landelijke voorziening.

[...] 18. De raad moet bij het nemen van een nieuw besluit de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels toepassen. Dat heeft tot gevolg dat de raad niet kan terugvallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpbestemmingsplan, omdat in het ontwerpbestemmingsplan geen regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De Afdeling zal hieronder uitleggen hoe zij tot deze uitleg van het recht is gekomen.

Een bestemmingsplan dat in werking is getreden, maakt per 1 januari 2024 deel uit van het omgevingsplan

19. Als het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan niet door de voorzieningenrechter van de Afdeling is geschorst naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening, dan betekent dat dat het bestemmingsplan in werking is getreden. Alleen schorsing van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan kan ervoor zorgen dat een plan niet in werking treedt. Alleen schorsing van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan kan ervoor zorgen dat een plan niet in werking treedt. Doordat het bestemmingsplan in werking is getreden, geldt dat plan vanaf 1 januari 2024 als deel van het omgevingsplan. Dat volgt uit artikel 4.6, eerste lid, van de Iw Ow. Dit artikel vereist niet dat alleen onherroepelijke plannen deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Steun voor deze opvatting vindt de Afdeling in de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II, 2017-2018, 34 986, nr. 3, blz. 460). Daarin staat: "Als geen voorlopige voorziening wordt aangevraagd of toegewezen zal een bestemmingsplan dat op het moment van in werking treden van de Omgevingswet nog niet is vastgesteld, maar waarvan al wel het ontwerp ter inzage ligt of heeft gelegen, na vaststelling, bekendmaking en het verstrijken van de beroepstermijn in zijn geheel deel gaan uitmaken van het omgevingsplan, ook als tegen (onderdelen van) dat plan beroep is ingesteld. Alleen voor de behandeling van het beroep (inclusief een eventuele toepassing van de bestuurlijke lus) blijft het oude recht van toepassing."

Na vernietiging van het in werking getreden bestemmingsplan geldt het voorgaande planologische regime als deel van het omgevingsplan

20. Als gevolg van de vernietiging van het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan vervalt dat deel van het omgevingsplan. Naar het oordeel van de Afdeling herleeft dan automatisch het voorgaande planologische regime en heeft dat regime dan te gelden als deel van het omgevingsplan. Uit artikel 4.6, derde lid, van de Iw Ow volgt namelijk dat het oude recht van toepassing blijft op een beroep tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan tot dit besluit onherroepelijk is. Het bestemmingsplan heeft weliswaar na de inwerkingtreding daarvan te gelden als onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan, maar voor de beroepsprocedure blijft het plan gelden als een bestemmingsplan waarop het oude recht van toepassing is. Dat oude recht reguleert ook de gevolgen van de vernietiging van het bestemmingsplan.

Op het nieuw te nemen besluit is de Omgevingswet van toepassing

21. Dat bij het nemen van een nieuw besluit door de raad de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels van toepassing zijn, volgt naar het oordeel van de Afdeling uit artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow. Op grond van dit lid blijft het oude recht van toepassing tot het bestemmingsplan van kracht is, wat betekent dat het bestemmingsplan in werking moet zijn getreden. Zoals hiervoor is overwogen, maakt een in werking getreden bestemmingsplan op grond van artikel 4.6, eerste lid, van rechtswege deel uit van het omgevingsplan. Met de vernietiging van het besluit tot vaststelling van dat bestemmingsplan kan er niet opnieuw meer sprake zijn van een situatie als bedoeld in het tweede lid. Dat overgangsrecht is met het van kracht worden van het bestemmingsplan immers uitgewerkt. Steun voor deze opvatting vindt de Afdeling op meerdere plekken in de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II, 2017-2018, 34 986, nr. 3, blz. 460 en 461). Zo staat op blz. 460: "Als tweede «kantelmoment» van «oud» naar «nieuw» wordt voorgesteld om bij het bestemmingsplan - in afwijking van de hoofdregel in artikel 4.4 - niet te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid, maar voor het (eerder gelegen) moment van inwerkingtreding. Door voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet lopende

totstandkomings- of beroepsprocedures het omslagmoment voor bestemmingsplannen naar het omgevingsplan te vervroegen, wordt voorkomen dat er een juridisch vacuüm ontstaat." En op blz. 461 staat: "Als die uitspraak leidt tot vernietiging van (een onderdeel van) een bestemmingsplan, dan geldt in de plaats daarvan het oude, onderliggende bestemmingsplan als onderdeel van het omgevingsplan. Het gemeentebestuur kan die onderdelen dan in gewijzigde vorm en met in achtneming van de uitspraak opnieuw vaststellen als een wijziging van het omgevingsplan."

22. De toepasselijkheid van het nieuwe recht heeft tot gevolg dat bij het nemen van een nieuw besluit door de raad niet meer kan worden teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan. Ook niet als de raad een ontwikkeling wil mogelijk maken die niet wezenlijk afwijkt van hetgeen waarin het ontwerpbestemmingsplan voorzag en er daarbij ook geen sprake is van wijzigingen die niet als van ondergeschikte aard kunnen worden aangemerkt. Dit komt omdat in het ontwerpbestemmingsplan geen regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Een nieuw te nemen besluit moet dus voldoen aan de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels.

Gevolgen voor andere planologische plannen, plandelen en planonderdelen

23. Het voorgaande geldt ook voor besluiten tot vaststelling van wijzigings-, uitwerkings- inpassings- en exploitatieplannen en in de situatie waarin alleen één plandeel of meerdere plandelen worden vernietigd.

24. Als slechts sprake is van een vernietiging van een planonderdeel (zoals een planregel, een functieaanduiding, een gebiedsaanduiding of een dubbelbestemming), dan blijven de op de verbeelding aangegeven (hoofd)bestemmingen met (een deel van) de daarvoor geldende planregels gewoon gelden. Het bestemmingsplan blijft voor het gehele plangebied dus van kracht en deel uitmaken van het omgevingsplan, met uitzondering van het vernietigde planonderdeel. Dat betekent dat ook bij het nemen van een nieuw besluit door de raad vanwege de vernietiging van dit planonderdeel altijd de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels van toepassing zijn.

Voorlichting over het toepasselijk recht in verschillende varianten

25. Ter voorlichting geeft de Afdeling aan wat het toepasselijk recht is in verschillende varianten op de vernietiging van het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan of delen daarvan.

Gehele bestemmingsplan is geschorst naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening en de Afdeling vernietigt het gehele besluit tot vaststelling

25.1. Wanneer de voorzieningenrechter van de Afdeling naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening het gehele bestemmingsplan heeft geschorst en de Afdeling in de bodemprocedure het gehele besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan heeft vernietigd, dan geldt het volgende. Als de raad in dat geval een ontwikkeling mogelijk wil maken die niet wezenlijk afwijkt van hetgeen waarin het ontwerpbestemmingsplan voorzag en er daarbij ook geen sprake is van wijzigingen die niet als van ondergeschikte aard kunnen worden aangemerkt, dan moet de raad bij het nemen van een nieuw besluit wél het recht zoals dat gold voor 1 januari 2024 toepassen. De raad kan dan wel teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan. Het vernietigde bestemmingsplan is immers nooit in werking getreden en dus niet van kracht geworden en heeft ook geen deel uitgemaakt van het omgevingsplan. Het overgangsrecht uit artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow is dan ook niet uitgewerkt.

Hetzelfde geldt wanneer de voorzieningenrechter naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening alleen bepaalde plandelen heeft geschorst en de Afdeling deze plandelen in de bodemprocedure vernietigt. Als de raad in dat geval voor die

plandelen een ontwikkeling mogelijk wil maken die niet wezenlijk afwijkt van hetgeen waarin het ontwerpbestemmingsplan in zoverre voorzag en er daarbij ook geen sprake is van wijzigingen die niet als van ondergeschikte aard kunnen worden aangemerkt, dan moet de raad bij het nemen van een nieuw besluit het recht zoals dat gold voor 1 januari 2024 toepassen. De raad kan dan teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan.

Het bovenstaande geldt alleen in de situaties waarin de schorsing van het bestemmingsplan en/of de plandelen doorloopt tot de uitspraak van de Afdeling in de bodemprocedure. De schorsing is dus niet tussentijds opgeheven.

Pas na de inwerkingtreding van het bestemmingsplan is het gehele plan geschorst en de Afdeling vernietigt het gehele besluit tot vaststelling

25.2. Wanneer het bestemmingsplan na afloop van de beroepstermijn in werking is getreden en dus van kracht is geworden, de voorzieningenrechter van de Afdeling naar aanleiding van een verzoek om voorlopige voorziening het gehele bestemmingsplan nadien heeft geschorst en de Afdeling in de bodemprocedure het gehele besluit tot vaststelling van bestemmingsplan heeft vernietigd, dan geldt het volgende. Als de raad in dat geval opnieuw een ontwikkeling mogelijk wil maken, dan moet de raad bij het nemen van een nieuw besluit de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels toepassen. De raad kan niet teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan. Het overgangsrecht uit artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow is uitgewerkt, omdat het vernietigde bestemmingsplan - voordat het bestemmingsplan werd geschorst - van kracht is geworden.

Hetzelfde geldt wanneer de voorzieningenrechter na inwerkingtreding van het bestemmingsplan alleen bepaalde plandelen heeft geschorst en de Afdeling deze plandelen in de bodemprocedure vernietigt. Het overgangsrecht uit artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow is uitgewerkt en de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels zijn van toepassing op een nieuw te nemen besluit. Als de raad in dat geval voor die plandelen opnieuw een ontwikkeling mogelijk wil maken, dan kan dus niet worden teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan.

Slechts enkele delen van het bestemmingsplan zijn geschorst naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening en de Afdeling vernietigt het gehele besluit tot vaststelling

25.3. Wanneer de voorzieningenrechter van de Afdeling naar aanleiding van een binnen de beroepstermijn ingediend verzoek om voorlopige voorziening enkele delen van het bestemmingsplan heeft geschorst en de Afdeling in de bodemprocedure het gehele besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan vernietigt, dan geldt het volgende. Als de raad in dat geval opnieuw een ontwikkeling mogelijk wil maken, dan moet de raad bij het nemen van een nieuw besluit de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels toepassen en kan niet worden teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan. De geschorste delen van het bestemmingsplan zijn weliswaar niet in werking getreden en dus niet van kracht geworden en maken dus ook geen deel uit van het omgevingsplan, maar de overige delen van het bestemmingsplan zijn wel van kracht geworden en maken wel deel uit van het omgevingsplan. Deze situatie zou bij een strikte uitleg van artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow ertoe leiden dat voor wat betreft de geschorste delen van het bestemmingsplan wel zou kunnen worden teruggevallen op het voor 1 januari 2024 ter inzage gelegde ontwerpplan, maar niet voor wat betreft de niet geschorste delen van het bestemmingsplan. De Afdeling acht dit uit oogpunt van rechtszekerheid niet wenselijk. Omdat in deze beschreven situatie alleen enkele delen van het bestemmingsplan niet van kracht zijn geworden en de rest van het bestemmingsplan wel, ziet de Afdeling aanleiding om te oordelen dat op het nieuw te nemen

besluit de Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels van toepassing zijn. Dat houdt dus in dat het overgangsrecht van artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow is uitgewerkt.

6:19-besluiten

25.4. Wanneer er na 1 januari 2024 gedurende de beroepsprocedure over een bestemmingsplan een besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb wordt genomen, dan geldt dat op dat besluit nog het oude recht van toepassing is. Zoals hiervoor is overwogen, volgt uit artikel 4.6, derde lid, van de Iw Ow dat het oude recht van toepassing blijft op een beroep tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan tot dit besluit onherroepelijk is. Het bestemmingsplan heeft weliswaar na de inwerkingtreding daarvan te gelden als onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan, maar voor de beroepsprocedure blijft het plan gelden als een bestemmingsplan waarop het oude recht van toepassing is. Als dan tijdens een lopende beroepsprocedure een besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb wordt genomen, dan wijzigt dit besluit voor de beroepsprocedure het bestemmingsplan waarop het oude recht op van toepassing is. Dit geldt voor een ambtshalve genomen besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb en voor een dergelijke besluit na toepassing van een bestuurlijke lus als bedoeld in artikel 8:51a van de Awb. Steun voor deze opvatting vindt de Afdeling in de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II, 2017-2018, 34 986, nr. 3, blz. 461). Daarin staat: "Als die uitspraak leidt tot vernietiging van (een onderdeel van) een bestemmingsplan, dan geldt in de plaats daarvan het oude, onderliggende bestemmingsplan als onderdeel van het omgevingsplan. Het gemeentebestuur kan die onderdelen dan in gewijzigde vorm en met in achtneming van de uitspraak opnieuw vaststellen als een wijziging van het omgevingsplan. Dit ligt anders bij een tussentijdse reparatie via een bestuurlijke lus: in dat geval heeft de wijziging door het gemeentebestuur nog betrekking op het (onderdeel van het) bestemmingsplan dat nog niet geldt als onderdeel van het omgevingsplan. Voor zo'n tussentijdse reparatie op last van de bestuursrechter lopende de beroepsprocedure geldt dus nog het oude recht." Deze uitleg past ook bij de eerbiedigende werking voor lopende procedures die de wetgever aan het overgangsrecht ten grondslag heeft gelegd.

De Afdeling merkt op dat ook een andere uitleg mogelijk is van het toepasselijk recht op een besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb. In de meeste gevallen zal een dergelijk besluit worden genomen als een bestemmingsplan van kracht is en het overgangsrecht van artikel 4.6, tweede lid, van de Iw Ow dus is uitgewerkt. De Ow en de daarbij behorende omgevingsrechtelijke regels zouden in dat geval van toepassing zijn op een besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb. In de Kamerstukken zijn ook voor deze uitleg aanknopingspunten te vinden. Zo staat op blz. 462 met betrekking tot artikel 4.6, derde lid, van de Ow: "Niet altijd zal overigens gedurende de gehele beroepsprocedure het oude recht worden doorlopen. Als de bestuursrechter in geval van vernietiging van een onderdeel van een bestemmingsplan met toepassing van artikel 8:72, eerste lid, Awb bepaalt om zelf in de zaak te voorzien, moet de rechter in beginsel uitgaan van de op dat moment geldende feiten en omstandigheden en het op dat moment geldende recht. Daarnaast mag een bestuursorgaan hangende het beroep te allen tijde een nieuw besluit nemen, dat dan gebaseerd is op het op dat moment geldende recht." Gevolg geven aan deze uitleg zou betekenen dat op een ambtshalve genomen besluit als bedoeld in artikel 6:19 van de Awb het nieuwe recht van toepassing zou zijn. Op een besluit tot wijziging van het bestemmingsplan naar aanleiding van een toegepaste bestuurlijke lus, zou echter op grond van artikel 4.6, derde lid, van de Iw Ow, het oude recht van toepassing zijn. De Afdeling acht deze uitleg uit oogpunt van rechtszekerheid niet wenselijk. [...]

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) (“Overgangsrecht Omgevingswet bij vervolgbesluiten ruimtelijke plannen”) uitgebracht.

JnB 2024, 299

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 25-03-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:1849](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Soest.

Omgevingswet 1.1 lid 1, 2.4, 4.3 lid 1 aanhef en onder a, 4.21 lid 1, 5.1 lid 1 aanhef en onder a, 18.1 aanhef en onder a en c, 18.2 lid 1, 18.2 lid 5, 22.2 lid 1

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 3.1, 3.3, 3.106, 6.1, 6.3, 6.4

Invoeringswet Omgevingswet 4.6 lid 1

Invoeringsbesluit Omgevingswet 7.1

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. LAST ONDER BESTUURSDWANG. Last onder bestuursdwang gericht op het schoon en brandveilig maken van een woning. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de onderliggende regelingen in werking getreden. De last onder bestuursdwang is na die datum en op initiatief van het college opgelegd, zodat de Omgevingswet van toepassing is. Hoewel de regels op basis waarvan in deze zaak tot handhaving is over gegaan inhoudelijk niet anders zijn dan de voorheen geldende bepalingen uit het Bouwbesluit 2012, is de wettelijke systematiek wel anders. Er is sprake van overtredingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving en van de zorgplicht uit de “bruidsschat” van het omgevingsplan. Er zijn geen bijzondere omstandigheden en de uitvoering van de bestuursdwang is niet in strijd met grondrechten. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt afgewezen.

JnB 2024, 300

Voorzieningenrechter Rechtbank Overijssel, 21-03-2023, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1473](#)

college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.3 aanhef en onder a

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. INWERKINGTREDING. HANDHAVINGSVERZOEK. LAST ONDER DWANGSOM. OVERTREDING. Besluit van 15 januari 2024 tot het opleggen van een last onder dwangsom. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Als een verzoek om handhaving van de Wabo is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 4.3, aanhef en onder a, van de Invoeringswet Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt. Het verzoek om handhaving is gedaan op 20 mei 2022. Dat betekent dat in dit geval de Wabo, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing blijft. Wel is voor de vraag of het besluit in bezwaar in stand kan blijven niet alleen van belang of er sprake is van een overtreding onder het oude recht, maar ook of dat onder het nieuwe recht nog steeds het geval is. I.c. wordt geoordeeld dat het college zijn standpunt dat dit het geval is onvoldoende heeft gemotiveerd.

JnB 2024, 301

MK Rechtbank Oost-Brabant, 14-03-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1037](#)

college van burgemeester en wethouders van Land van Cuijk, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.4

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 onder a en e sub 3

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO-milieu. Intrekking revisievergunning. Het bestreden besluit is een besluit genomen op grond van de Wabo. Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en is de Wabo ingetrokken. Omdat sprake is van een ambtshalve genomen besluit dat is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb, waarvan het ontwerp ter inzage is gelegd voor 1 januari 2024, volgt uit artikel 4.4 van de Invoeringswet Omgevingswet dat dit geschil moet worden beoordeeld aan de hand van het voor die datum geldende recht.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 305).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 302

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1290](#)

college van burgemeester en wethouders van Hilvarenbeek.

Interim Omgevingsverordening (IOV) 3.41 lid 1 aan hef en onder a

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 3:11 lid 3, 3:12 lid 1, 2.27 lid 1, lid 5

Besluit omgevingsrecht (Bor) 6.5 lid 1

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. ZONNEPARK. VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN (VVGB). KENNISGEVING. Omgevingsvergunning voor 25 jaar voor het bouwen van een zonnepark. I.c. wordt geoordeeld dat het betoog van [appellant] en anderen dat in de publicatie van de ontwerp omgevingsvergunning ten onrechte niet is aangegeven dat er ook zienswijzen konden worden ingediend tegen de ontwerp-vvgb, noch dat die moesten worden gericht aan de raad niet slaagt. Uit artikel 3.11, derde lid, van de Wabo volgt niet dat zienswijzen over de vvgb moeten worden gericht aan de raad. ZONNELADDER. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 27 september 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3624](#), onder 14.3, geoordeeld dat de onder meer in de IOV opgenomen zonneladder niet vereist dat eerst daadwerkelijk alle mogelijkheden op eerdere treden van de zonneladder zijn benut, maar het toestaan van een zonnepark op een locatie die de laatste voorkeur heeft, zoals hier, vereist wel een deugdelijke motivering. I.c. wordt geoordeeld dat het college heeft niet gemotiveerd waarom in dit geval een zonnepark wordt toegestaan op een plek die in de voorkeursvolgorde op de laatste plaats komt, zonder eerst de mogelijkheden in de treden 0, 1 en 2 ten volle te benutten. Daarmee is het besluit in strijd met artikel 3.41, eerste lid, van de IOV, en - wegens strijd met de VGO en het Kaderbesluit - ook in strijd met artikel 3:46 van de Awb.

JnB 2024, 303

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1271](#)

college van burgemeester en wethouders van Tilburg.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder c, 2.12 lid 1, 3.9 lid 3

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II artikel 4 aanhef en onderdeel 1

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. GEURHINDER. RISICOVOLLE INRICHTINGEN. Weigering omgevingsvergunning uitbreiding horecagelegenheid van partycentrum. I.c. wordt geoordeeld dat het college niet voldoende heeft gemotiveerd waarom door de gevraagde uitbreiding het aantal geurgehinderden toeneemt. Het college kon niet volstaan met een enkele verwijzing naar de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 30 juni 1995, LE/LV/AJS95.16B, maar had ook moeten motiveren waarom een uitbreiding in dit specifieke geval in verband met het aantal geurgehinderden onwenselijk is. Dat i.c. in de Beleidsvisie het bedrijventerrein Kraaiven is aangewezen als zoeklocatie voor het vestigen van nieuwe risicovolle inrichtingen, is niet voldoende om de gevraagde vergunning te weigeren.

[...] Bij besluit van 11 februari 2020 heeft college geweigerd aan [appellant] een omgevingsvergunning te verlenen voor het uitbreiden van een horeca-inrichting aan de [locatie] in Tilburg (hierna: het perceel).

[...] Geurhinder

9.1. Anders dan de rechtbank, is de Afdeling van oordeel dat het college niet voldoende heeft gemotiveerd waarom door de gevraagde uitbreiding het aantal geurgehinderden toeneemt. Het college heeft voor de beoordeling van geurhinder de brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 30 juni 1995, LE/LV/AJS95.16B, tot uitgangspunt genomen. In deze brief is als algemeen uitgangspunt geformuleerd dat (nieuwe) geurhinder zo veel mogelijk moet worden voorkomen. Maar aan de weigering ligt geen geuronderzoek ten grondslag waaruit blijkt dat door de gevraagde uitbreiding het aantal geurgehinderden ook daadwerkelijk toeneemt. En [appellant] werpt daarnaast terecht op dat de brief een mogelijke uitbreiding van milieugevoelige objecten niet uitsluit. [appellant] betoogt dus terecht dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college niet kon volstaan met een enkele verwijzing naar de brief, maar ook had moeten motiveren waarom een uitbreiding in dit specifieke geval in verband met het aantal geurgehinderden onwenselijk is. De enkele overweging van de rechtbank dat [appellant] niet heeft onderbouwd wat de gevolgen zijn voor de omgeving van de uitbreiding van de horeca op dit punt, is daarvoor onvoldoende.

[...] Risicovolle inrichtingen

9.3. Niet in geschil is dat in de Beleidsvisie het bedrijventerrein Kraaiven is aangewezen als zoeklocatie voor het vestigen van nieuwe risicovolle inrichtingen. Anders dan de rechtbank, is de Afdeling van oordeel dat dit niet voldoende is om de gevraagde vergunning te weigeren. [appellant] wijst er namelijk terecht op dat het bestemmingsplan het vestigen van risicovolle inrichtingen op het bedrijventerrein niet toestaat. In de schriftelijke inlichtingen stelt het college weliswaar dat het bestemmingsplan kan worden gewijzigd als een nieuwe risicovolle inrichting zich wenst te vestigen op het bedrijventerrein, maar die stelling is naar het oordeel van de Afdeling onvoldoende voor de weigering van de gevraagde vergunning. Bovendien is van belang dat, zoals [appellant] terecht betoogt, in de Beleidsvisie het vestigen van beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in het Bevi op het bedrijventerrein niet wordt uitgesloten en dat volgens het college het horecabedrijf een beperkt kwetsbaar object is. De rechtbank heeft dit niet onderkend.

9.4. De enkele verwijzing door het college naar het Bevi leidt niet tot een ander oordeel. Het college heeft geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat het partycentrum binnen de risicocontour valt van al bestaande inrichtingen op het bedrijventerrein.

Over de parkeerplaats nabij de gevraagde uitbreiding overweegt de Afdeling dat geen stukken zijn overgelegd waaruit blijkt dat de gevraagde uitbreiding voor onveilige situaties zal zorgen.

[...] Conclusie

10. Het hoger beroep is gegrond. De aangevallen uitspraak moet worden vernietigd, voor zover het beroep ongegrond is verklaard. Doende wat de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep alsnog gegrond verklaren en het besluit van 11 februari 2020 vernietigen wegens strijd met artikel 3:46 van de Awb. Het college moet een nieuw besluit op de aanvraag nemen. [...]

JnB 2024, 304

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 26-03-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:1669](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Epe.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a, b en c

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING. OVERLAST. VERKEER. PARKEREN. STRIJDIGHEID BESTEMMINGSPLAN. Omgevingsvergunning voor het plaatsen van 35 chalets ten behoeve van de huisvesting van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne voor een periode van maximaal 5 jaar. De voorzieningenrechter ziet zich voor de vraag gesteld of het vergunde gebruik in een omgevingsvergunning kan worden toegespitst op een bepaalde doelgroep, in dit geval Oekraïense vluchtelingen. De vraag die daarbij beantwoord moet worden is of het zijn van Oekraïense vluchteling ruimtelijk relevant is. De voorzieningenrechter is van oordeel dat dit, voor zover het de nationaliteit betreft, niet het geval is. Het verzoek om voorlopige voorziening wordt toegewezen en de verleende vergunning geschorst, omdat deze een aantal gebreken bevat die niet relatief eenvoudig hersteld kunnen worden in de beslissing op bezwaar.

[...] 1. In deze uitspraak beslist de voorzieningenrechter op het verzoek om een voorlopige voorziening van verzoekers tegen een aan vergunninghouder verleende omgevingsvergunning voor het plaatsen van 35 chalets [...] ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne voor een periode van maximaal 5 jaar.

[...] 4.1. De voorzieningenrechter zal in deze uitspraak wel inhoudelijk ingaan op de vraag of voldoende is gebleken dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, in het bijzonder voor zover het de aspecten overlast, verkeer en parkeren betreft. Daarnaast zal de voorzieningenrechter ingaan op strijdigheid van de chalets met het bestemmingsplan.

Goede ruimtelijke ordening: overlast

[...] 6. De voorzieningenrechter ziet zich voor de vraag gesteld of het vergunde gebruik in een omgevingsvergunning kan worden toegespitst op een bepaalde doelgroep, in dit geval Oekraïense vluchtelingen. De vraag die daarbij beantwoord moet worden is of het zijn van Oekraïense vluchteling ruimtelijk relevant is. De voorzieningenrechter is van oordeel dat dit, voor zover het de nationaliteit betreft, niet het geval is. De voorzieningenrechter ligt dat als volgt toe.

7. De voorzieningenrechter stelt voorop dat in vergunningvoorschrift 3 van de omgevingsvergunning is vastgelegd dat er alleen Oekraïense vluchtelingen gehuisvest mogen worden in de chalets. Het zijn van vluchteling is op zichzelf, bijvoorbeeld in vergelijking met het zijn van statushouder of arbeidsmigrant, naar het oordeel van de voorzieningenrechter wel ruimtelijk relevant, omdat de verschillende groepen al dan niet of slechts onder bepaalde voorwaarden kunnen werken in

Nederland. Daarmee behoren bij de verschillende groepen andersoortige vervoersbewegingen en dat heeft ook een verschillende impact op het woon- en leefklimaat. In een omgevingsvergunning mag dit onderscheid daarom naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter wel worden gemaakt. Voor een nationaliteit ligt dit echter anders. Een nationaliteit is naar het oordeel van de voorzieningenrechter namelijk niet ruimtelijk relevant.⁴ Een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan mag daarom geen verbod inhouden voor het huisvesten van bepaalde nationaliteiten. De voorzieningenrechter overweegt in dit geval dat het voorschrift in de omgevingsvergunning in feite het huisvesten van mensen met een andere nationaliteit dan de Oekraïense verbiedt. Dit onderscheid naar nationaliteit is niet ruimtelijk relevant en is in de omgevingsvergunning dus ten onrechte gemaakt. In zoverre is het dus ook niet bestuursrechtelijk handhaafbaar als de gemeente niet-Oekraïense vluchtelingen op zou gaan vangen in de chalets.

7.1. In de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning is, voor zover relevant, onder meer het volgende opgenomen:

'In tegenstelling tot asielzoekers/statushouders zullen hier Oekraïners ondergebracht worden. Dit zijn geen groepen van alleenstaande mannen die voor een sociaal onveilige situatie kunnen zorgen. Het betreft hier veelal gezinnen die overdag werkzaam zijn en daarnaast cursussen volgen. Hiermee wordt voorkomen dat er overlast gaat ontstaan.'

7.2. Omdat het hebben van de Oekraïense nationaliteit niet ruimtelijk relevant is en daarmee bestuursrechtelijk niet geborgd kan worden in de omgevingsvergunning, kan de bovenstaande conclusie naar het oordeel van de voorzieningenrechter ook geen stand houden. Dit geldt te meer omdat in de omgevingsvergunning niet geborgd is dat er enkel gezinnen gehuisvest mogen worden. In het kader van de motivering waarom sprake is van een goede ruimtelijk ordening (waar ook te verwachten overlast onder valt) had het college daarom niet kunnen volstaan met de vermelding dat Oekraïners naar verwachting voor minder overlast zorgen, omdat het veelal gezinnen betreft. Het college zal dus nader onderzoek moeten doen naar het aspect overlast. In de beoordeling van de mate van te verwachten overlast en hoe dit zo nodig tegengaan kan worden, mag het aspect nationaliteit geen rol spelen. Het college kan hierbij wel in overweging nemen om in de omgevingsvergunning alsnog te borgen dat er enkel gezinnen gehuisvest mogen worden, omdat de verschillende woonvormen wel ruimtelijk relevant zijn. Hiermee zou ook tegemoetgekomen kunnen worden aan de bezwaren van verzoekers, omdat zij op zitting erkend hebben geen overlast te verwachten als er enkel gezinnen gehuisvest worden.

De bezwaargrond heeft een redelijke kans van slagen.

[...] Dienen deze gebreken te leiden tot een schorsing van het bestreden besluit?

11. De voorzieningenrechter heeft zich afgevraagd of deze gebreken moeten leiden tot een schorsing van het bestreden besluit. De voorzieningenrechter is er namelijk ook mee bekend dat er een groot maatschappelijk belang is bij het opvangen van Oekraïense vluchtelingen gelet op de opvangcrisis. Dat belang erkent de voorzieningenrechter ook. Toch is hij in dit geval van oordeel dat er dusdanig veel gebreken aan de omgevingsvergunning zitten, dat dit wel tot een schorsing moet leiden. Dat komt omdat een aantal van de geconstateerde gebreken niet relatief eenvoudig hersteld kunnen worden in de beslissing op bezwaar. Zo moet er bijvoorbeeld eerst een verkeersbesluit genomen en moeten er mogelijk extra parkeerplaatsen gerealiseerd worden om te zorgen dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. [...]

JnB 2024, 305

MK Rechtbank Oost-Brabant, 14-03-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1037](#)

college van burgemeester en wethouders van Land van Cuijk, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 onder a en e sub 3

WABO-milieu. Intrekking revisievergunning. I.c. wordt geoordeeld dat het college zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat vergunninghouder kan worden toegerekend dat hij geen gebruik heeft gemaakt van de vergunningen gedurende een termijn van drie jaar. Deze termijn was al verstreken ten tijde van de start van het onderhandelingstraject over de verplaatsing van eisers 2 naar de projectlocatie. Bovendien heeft het college eiser 1 en eisers 2 gedurende dit onderhandelingstraject voldoende respijt geboden door het traject enige tijd op te schorten. Het college heeft daarom kunnen overgaan tot het intrekken van de vergunningen.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 301).

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK Rechtbank Oost-Brabant, 16-02-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:600](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 306

Rechtbank Overijssel, 22-03-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1533](#)

college van Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2, 9.4 lid 8

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. Afwijzing verzoek om handhavend op te treden tegen een biomassa-installatie. I.c. wordt geoordeeld dat het college terecht heeft gesteld dat geen sprake was van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, zodat het college niet bevoegd was om handhavend op te treden. De milieuvergunning van 1 augustus 2006 kan worden aangemerkt als een Wnb-vergunning vervangend besluit in de zin van artikel 9.4, achtste lid, van de Wnb. Verwijzing naar de uitspraak van 11-05-2022, [ECLI:NL:RBOVE:2022:1277](#). De verwijzing naar het arrest Aqua Pri kan de rechtbank niet plaatsen. In deze zaak is immers geen sprake van een situatie waarin voor een project een vergunning is afgegeven waarin de voortzetting van de exploitatie afhankelijk is gesteld van de voorwaarde dat een nieuwe vergunning zou worden verkregen.

[...] 1. In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eiseres tegen de beslissing van het college op haar verzoek om handhavend op te treden tegen de biomassa-installatie (hierna: bmi) van [...], op het perceel [perceel].

[...] 4. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat geen sprake is van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, zodat hij niet bevoegd is om handhavend op te treden. [...]

[...] 7. Eiseres stelt dat de milieuvergunning van 1 augustus 2006 geen 'natuurvergunning vervangend besluit' in de zin van artikel 9.4, achtste lid, van de Wnb is, en daarom niet als referentie kan worden gehanteerd. [...]

[...] 8.1.2. In de milieuvergunning die in deze zaak aan de orde is, te weten de milieuvergunning van 1 augustus 2006, staat het volgende.

“[...]”

De rechtbank onderschrijft het standpunt van het college dat de cursief weergegeven overwegingen in beide milieuvergunningen nagenoeg gelijklopend zijn. Immers, ook in de milieuvergunning van 1 augustus 2006 is de in de uitspraak van de rechtbank van 11 mei 2022 genoemde beoordeling uitgevoerd en is eveneens geconcludeerd dat de aangevraagde inrichting geen invloed heeft op het genoemde Habitatrictlijngebied.

De rechtbank constateert dat in de milieuvergunning van 6 maart 2007 de gevolgen voor drie Habitatrictlijngebieden zijn beoordeeld, terwijl in de milieuvergunning van 1 augustus 2006 de gevolgen voor (slechts) één Habitatrictlijngebied zijn beoordeeld. Dit terwijl beide bedrijven/inrichtingen ongeveer 1,3 km van elkaar verwijderd zijn. Naar het oordeel van de rechtbank laat dit onverlet dat er wel een toets als bedoeld in artikel 6 van de Habitatrictlijn heeft plaatsgevonden. Dat deze toets, naar de kennis van nu, wellicht onvolledig is, doet hieraan niet af. 8.1.3. Dat een dergelijke uitgevoerde beoordeling niet kan worden aangemerkt als een volwaardige passende beoordeling, is door deze rechtbank in haar uitspraak van 11 mei 2022 onderkend. Hierover heeft de rechtbank geoordeeld dat het feit dat de beoordeling van de gevolgen voor omliggende Habitatrictlijngebieden in de milieuvergunning, met de kennis van nu, wellicht anders of meer indringend zou zijn uitgevoerd, geen afbreuk doet aan het onherroepelijke karakter van deze milieuvergunning.

Voor wat betreft de milieuvergunning van 1 augustus 2006, sluit de rechtbank zich bij dit oordeel aan. 8.1.4. De verwijzing naar het arrest Aqua Pri kan de rechtbank niet plaatsen. In deze zaak is immers geen sprake van een situatie waarin voor een project een vergunning is afgegeven waarin de voortzetting van de exploitatie afhankelijk is gesteld van de voorwaarde dat een nieuwe vergunning zou worden verkregen.

8.1.5. Gelet op vorenstaande kan de milieuvergunning van 1 augustus 2006 worden aangemerkt als een Wnb-vergunning vervangend besluit in de zin van artikel 9.4, achtste lid, van de Wnb. De in dit kader aangevoerde beroepsgronden slagen niet.

9. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat sprake is van voortzetting van een project. Eiseres heeft dit standpunt in haar beroepschrift niet bestreden. Dit heeft eiseres desgevraagd ter zitting bevestigd.

10. Gelet op vorenstaande heeft verweerder zich terecht op het standpunt gesteld dat er voor de voortzetting van het (met het besluit van 1 augustus 2006 vergunde) project geen (aanvullende) Wnb-vergunning nodig is.

[...] 11. De rechtbank is van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat ten tijde van het bestreden besluit van 12 oktober 2022 geen sprake was van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, zodat hij niet bevoegd was om handhavend op te treden. Het college heeft daarom terecht en op goede gronden in het bestreden besluit de afwijzing van het handhavingsverzoek van 8 november 2019 gehandhaafd. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 307

MK CRvB, 21-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:561](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA)

WIA. TINNITUS. WEIGERING TOEKENNING WIA-UITKERING. De verzekeringsarts heeft voldoende deugdelijk en inzichtelijk onderbouwd dat gehoorbescherming voor appellante een geschikt middel is en dat de klachten van appellante door het dragen van gehoorbescherming niet zullen toenemen, omdat met gehoorbescherming het overmatige geluid wordt weggefilterd, maar nog steeds geluid wordt doorgelaten, welk een onderdrukkende functie heeft op de tinnitus. Aangevallen uitspraak bevestigd.

JnB 2024, 308

MK CRvB, 20-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:567](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA)

Dagloonbesluit werknemersverzekeringen (Dagloonbesluit) 15

WIA. DAGLOON. NA AFLOOP VAN DE REFERTEPERIODE UITBETAALDE UREN. Betrokkene voldoet niet aan de vereisten van artikel 15, tweede lid, van het Dagloonbesluit. Extra uren moeten niet worden meegenomen bij de berekening van het dagloon. Aangevallen uitspraak vernietigd.

4.1. Niet is in geschil dat de referteperiode voor de berekening van het dagloon loopt van 1 mei 2018 tot en met 30 april 2019. Het geschil is in hoger beroep beperkt tot de vraag of het in juni 2019 uitbetaalde bedrag van € 3.074,00 bruto voor 200 extra uren op grond van artikel 15, tweede lid, van het Dagloonbesluit door het Uvw had moeten worden meegenomen bij de berekening van het dagloon. [...]

4.3. Niet in geschil is dat 200 van de geclaimde overuren die niet in de referteperiode door de werkgever zijn uitbetaald, vorderbaar loon waren. Het betreft, in de loop van het refertejaar, gewerkte uren waarover betrokkene recht op loon had. Partijen verschillen van mening over de vraag of dat loon ook inbaar was in de referteperiode. Vaststaat dat betrokkene tijdens de referteperiode haar werkgever niet schriftelijk heeft gemaand tot betaling van de overuren. Eerst na afloop van de referteperiode heeft betrokkene op 5 juni 2019 werkgever per e-mail verzocht om uitbetaling van de gemaakte overuren. Werkgever heeft de overuren vervolgens diezelfde maand uitbetaald. Daarmee heeft betrokkene niet aangetoond dat haar loonvordering in de referteperiode niet inbaar was. Zij voldoet daarom niet aan de vereisten van artikel 15, tweede lid, van het Dagloonbesluit.

4.4. Het Uvw was dan ook gehouden om de betaling van € 3.074,00 bij de berekening van het dagloon buiten beschouwing te laten. Het Uvw heeft terecht erop gewezen dat het Dagloonbesluit geen mogelijkheid biedt in de vorm van een hardheidsclausule of een uitzonderingsbepaling om bij onevenredige uitwerking van de gestelde regels af te wijken.[...] De door betrokkene naar voren gebrachte omstandigheden kunnen daarom, anders dan de rechtbank heeft geoordeeld, niet leiden tot het meenemen van deze betaling bij de berekening van het dagloon.

4.5. De door betrokkene genoemde uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 9 november 2021 [[ECLI:NL:RBGEL:2021:5972](#)] – wat daar verder ook van zij – betreft een geval dat niet gelijk is aan de situatie van betrokkene. Het Uvw is bij de vaststelling van het WIA-dagloon van betrokkene

gebonden aan wet- en regelgeving – neergelegd in de Wet WIA en het Dagloonbesluit – die geen ruimte biedt om tot een ander dagloon te komen dan is vastgesteld.

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2024, 309

MK CRvB, 20-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:555](#)

college van burgemeester en wethouders van Voorst;

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW) 24 lid 2 aanhef en onder b

WW. GEEN SPRAKE VAN VERWIJTBARE WERKLOOSHEID. Naar het oordeel van de Raad bevestigt wat het college in hoger beroep heeft aangevoerd dat het college is geweest dat het initiatief heeft genomen om de dienstbetrekking met betrokkene te beëindigen. De omstandigheid dat betrokkene heeft meegewerkt aan de door het college voorgestelde minnelijke regeling maakt dit niet anders. Dit betekent dat van beëindiging van de dienstbetrekking door of op verzoek van betrokkene geen sprake is geweest. De aangevallen uitspraak wordt bevestigd. Dit betekent dat de WW-uitkering terecht is toegekend en uitbetaald.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 310

Rechtbank Overijssel, 18-03-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1428](#)

college van burgemeester en wethouders van Hengelo.

Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) gemeente Hengelo 2020

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2020

WMO 2015. PGB MAATWERKVOORZIENING INDIVIDUELE BEGELEIDING. Gelet op de voorgeschiedenis, feiten en situatie van eiseres is de rechtbank van oordeel dat het college de gevraagde voorziening in redelijkheid niet heeft kunnen afwijzen. Het belang dat het college hecht aan een nauwgezette naleving van haar Beleidsregels weegt in dit geval niet op tegen de nadelige gevolgen voor eiseres bij een weigering van de gevraagde voorziening. Beroep gegrond. De rechtbank bepaalt dat eiseres voor de periode van 1 juni 2023 tot en met 31 mei 2025 in aanmerking wordt gebracht voor de maatwerkvoorziening 'Ondersteuningsbehoefte 1B individueel' door mevrouw [naam 1] voor gemiddeld 4 uur per week.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Huisvesting

JnB 2024, 311

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1266](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:1 lid 2, 5:46 lid 3

Huisvestingswet 2014 (Hw) 21 aanhef en onder a

HUISVESTING. BOETE. OVERTREDER. FUNCTIONEEL DADERSCHAP. Opleggen bestuurlijke boete op de grond dat de woning in strijd met de Hw, onttrokken is geweest aan de bestemming tot bewoning, door een geconstateerde hennepkwekerij. I.c. heeft het college aangetoond dat [appellant] kon beschikken over de overtreding en dat hij deze ook heeft aanvaard. [appellant] had als huurder de woning in gebruik gekregen om te bewonen en volgens hem heeft hij de woning zelf aan een ander in gebruik gegeven door deze onder te verhuren. In zoverre kon hij er dus over beschikken of de woning al dan niet aan de bestemming tot bewoning zou worden onttrokken. Gelet op de overtreding als hier aan de orde, is verder niet vereist dat ook bewezen is dat [appellant] heeft aanvaard dat hennep werd gekweekt in de woning dan wel dat hiervoor stroom werd gestolen. **MATIGING BOETE.** Onder de omstandigheden van dit geval wordt passend en geboden geacht dat aan [appellant] geen boete wordt opgelegd.

[...] 1. Een inspecteur van de gemeente Den Haag heeft op 21 april 2020 geconstateerd dat de woning aan [locatie] in Den Haag (hierna: de woning) in gebruik is geweest om bedrijfsmatig hennep te kweken. Daarvan is op ambtsbelofte een inspectierapport opgemaakt.

2. Een politieagent heeft op 14 mei 2020 [appellant] verhoord, die huurder was van de woning toen de hennepkwekerij werd geconstateerd. Daarvan is op ambtsbelofte een proces-verbaal opgemaakt. Volgens dat proces-verbaal heeft [appellant] verklaard dat hij sinds 2019 niet meer in de woning woont. Volgens [appellant] heeft hij de woning tot het begin van 2020 onderverhuurd aan een persoon die hij kende uit een koffiehuis. Vervolgens heeft hij de woning aan een vriend van deze persoon onderverhuurd. [appellant] heeft verder verklaard dat hij als huur voor de woning € 700,00 per maand contant ontving. Dit bedrag werd hem op straat of in het koffiehuis overhandigd. [appellant] heeft tijdens het verhoor toegezegd dat hij gegevens van de onderhuurders aan de politie zou verstrekken.

3. Het college heeft bij het besluit van 17 februari 2021, gehandhaafd bij het besluit van 7 december 2021, aan [appellant] een bestuurlijke boete van € 10.000,00 opgelegd. Volgens het college is de woning in strijd met artikel 21, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 (hierna: de Hw), onttrokken geweest aan de bestemming tot bewoning, door de geconstateerde hennepkwekerij. Het college heeft onder verwijzing naar het proces-verbaal van het politieverhoor naar voren gebracht dat niet is komen vast te staan dat de overtreding is gepleegd door derden, zoals [appellant] heeft gesteld. Het college heeft toegelicht dat er geen concrete en verifieerbare gegevens zijn overgelegd waaruit blijkt dat er daadwerkelijk sprake was van onderhuur en dat [appellant], ondanks dat hij daartoe in de gelegenheid is gesteld, geen gegevens heeft aangeleverd over de personen die de feitelijk overtreders zouden zijn.

[...] 5.1. Gelet op artikel 5:1, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) wordt onder overtreder verstaan degene die de overtreding pleegt of medepleegt. Volgens vaste

rechtspraak van de Afdeling is overtreder in de eerste plaats degene die de verboden handeling fysiek verricht. Voor beantwoording van de vraag of een ander als functionele pleger van de overtreding kan worden aangemerkt, is de Afdeling in haar uitspraken van 31 mei 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:2067](#) en [ECLI:NL:RVS:2023:2071](#)) aangesloten bij de strafrechtelijke criteria voor functioneel daderschap, zoals die zijn geformuleerd door de strafkamer van de Hoge Raad. Zoals de Afdeling uiteen heeft gezet in de uitspraak van 31 mei 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2071](#), houdt de rechtspraak van de strafkamer van de Hoge Raad voor zover het gaat om natuurlijke personen in dat een (verboden) gedraging in redelijkheid aan de verdachte als (functioneel) dader kan worden toegerekend indien deze erover vermocht te beschikken of de gedraging al dan niet zou plaatsvinden en indien zodanig of vergelijkbaar gedrag blijkens de feitelijke gang van zaken door de verdachte werd aanvaard of placht te worden aanvaard. Onder bedoeld aanvaarden is mede begrepen het niet betrachten van de zorg die in redelijkheid van de verdachte kon worden gevergd met het oog op de voorkoming van de gedraging. Vergelijk ook de arresten van de Hoge Raad van 23 februari 1954, [ECLI:NL:HR:1954:3](#) (IJzerdraad-arrest), en van 8 december 2015, [ECLI:NL:HR:2015:3487](#).

Het bestuursorgaan moet bewijzen dat aan de criteria voor functioneel daderschap is voldaan. Vergelijk de conclusie van staatsraad advocaat-generaal Wattel van 15 februari 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:579](#), ov. 1.11.

5.2. De Afdeling oordeelt dat het college heeft aangetoond dat [appellant] kon beschikken over de overtreding en dat hij deze ook heeft aanvaard. Daartoe overweegt de Afdeling als volgt.

5.3. Overtreding van het onttrekkingsverbod als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Hw, houdt direct verband met de wijze waarop de woning wordt gebruikt. [appellant] had als huurder de woning in gebruik gekregen om te bewonen en volgens hem heeft hij de woning zelf aan een ander in gebruik gegeven door deze onder te verhuren. In zoverre kon hij er dus over beschikken of de woning al dan niet aan de bestemming tot bewoning zou worden onttrokken.

5.4. Hoewel niet is komen vast te staan dat [appellant] zelf de woning feitelijk aan de bestemming tot bewoning heeft onttrokken, of daarvan op de hoogte was, heeft het college wel aangetoond dat [appellant] deze gedraging heeft aanvaard. [appellant] was huurder van de woning toen de hennepkwekerij werd geconstateerd. Hij heeft geen concrete en verifieerbare gegevens overgelegd over de gestelde onderverhuur, zoals aan wie hij heeft verhuurd en onder welke voorwaarden. Verder heeft hij aangevoerd dat hij contant een bedrag aan huurpenningen ontving, wat ook niet te controleren is. Gesteld noch gebleken is dat [appellant] op enige wijze heeft geprobeerd het rechtmatige gebruik van de woning te waarborgen. Zodoende heeft [appellant] niet de zorg betracht die in redelijkheid van hem kon worden gevergd met het oog op het voorkomen van de onttrekking van de woning aan de bestemming tot bewoning, als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Hw.

Gelet op de overtreding als hier aan de orde, is verder niet vereist dat ook bewezen is dat [appellant] heeft aanvaard dat hennep werd gekweekt in de woning dan wel dat hiervoor stroom werd gestolen. Dat volgens het openbaar ministerie onvoldoende bewijs is voor strafvervolgning wegens die gedragingen, betekent dan ook niet dat [appellant] niet kan worden aangemerkt als overtreder van het onttrekkingsverbod, als bedoeld in artikel 21, aanhef en onder a, van de Hw.

5.5. Het betoog slaagt niet.

[...] 6.2. De Afdeling overweegt dat [appellant] met stukken aannemelijk heeft gemaakt dat hij de kosten van het herstel van de woning en de energiekosten die samenhangen met de geconstateerde hennepkwekerij ter hoogte van ongeveer € 20.000,00 moet vergoeden. Dat betekent dat [appellant] al een aanzienlijk financieel nadeel heeft geleden als gevolg van de met de overtreding verbonden hennepkwekerij, buiten de opgelegde boete voor de woningonttrekking. Daarnaast heeft hij

aannemelijk gemaakt dat hij is aangewezen op een Wajong-uitkering. Verder heeft [appellant] onweersproken aangevoerd dat hij over een beperkt cognitief vermogen beschikt, dat hij ten tijde van de onderhuur kampte met relationele, financiële en psychische problemen en een verslaving. Op de zitting bij de Afdeling is daarbij gebleken dat [appellant] nadien is opgenomen in een psychiatrische kliniek en dus nog steeds kampt met psychische problemen. Bij dit alles komt dat niet aannemelijk is geworden dat [appellant] heeft geprofiteerd van de hennepkwekerij, anders dan dat hij maandelijks geld ontving voor de huur van de woning. Onder deze omstandigheden acht de Afdeling het passend en geboden dat aan [appellant] geen boete wordt opgelegd. De overige gronden van [appellant] over de boeteoplegging behoeven daarom geen bespreking. [...].

Zie over functioneel ouderschap ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2024:1284](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1287](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1289](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Rijkswet op het Nederlandschap

JnB 2024, 312

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1286](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 3:4, 7:12, 4:84

RWN 8, 9

NEDERLANDERSCHAP. Afwijzing verzoek Nederlandschap. Evenredigheidsbeginsel. De Afdeling volgt de rechtbank niet in haar conclusie dat sprake is van strijd met het evenredigheidsbeginsel. Wel is sprake van een motiveringsgebrek omdat de staatssecretaris niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom hij het besluit op bezwaar niet heeft aangehouden tot er duidelijkheid was over de verblijfsstatus.

Inleiding

2. De staatssecretaris heeft het verzoek [om haar het Nederlandschap te verlenen (hierna: het verzoek)] afgewezen, omdat tegen het verblijf van [wederpartij] voor onbepaalde tijd in Nederland bedenkingen bestaan als bedoeld in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder b, van de Rijkswet op het Nederlandschap (hierna: de RWN). Redengevend voor de weigering is dat de staatssecretaris bij besluit van 19 april 2021 haar aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van haar verblijfsvergunning regulier onder de beperking ‘arbeid als zelfstandige’ heeft afgewezen en bij besluit van 9 juli 2021 het daartegen gemaakte bezwaar ongegrond heeft verklaard. [wederpartij] beschikte ten tijde van het besluit op het verzoek en ten tijde van het besluit van 4 november 2021 dus niet over een geldige verblijfsvergunning.

Oordeel van de rechtbank

3. De rechtbank heeft overwogen dat de staatssecretaris ten onrechte geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het verzoek aan te houden in afwachting van de uitkomst van het beroep in de vreemdelingenrechtelijke procedure. Gelet op de door [wederpartij] aangevoerde bijzondere feiten en omstandigheden heeft de staatssecretaris de belangen van [wederpartij] hiermee onevenredig geschaad. De rechtbank heeft het besluit van 4 november 2021 dan ook wegens strijd met het evenredigheidsbeginsel vernietigd en de staatssecretaris opgedragen een nieuw besluit op bezwaar te nemen. [...]

4.1. Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 2 november 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3144](#), onder 7.1, hoeft de staatssecretaris in de naturalisatieprocedure niet te onderzoeken of een verzoeker in aanmerking zou kunnen komen voor een verblijfsrecht dat naar zijn aard al dan niet tijdelijk is. De rechtbank heeft onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 20 april 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1032](#), onder 3.2, terecht overwogen dat het uiteindelijk doorslaggevend is of de bedenkingen tegen het verblijf voor onbepaalde tijd op het moment van de besluitvorming bestaan en dat de staatssecretaris niet verplicht is om het nemen van een besluit aan te houden totdat in de verblijfsrechtelijke procedure de intrekking of het niet verlengen van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning in rechte vaststaat.

Onevenredig bezwarend?

4.2. De rechtbank heeft ook terecht overwogen dat de vaste rechtspraak van de Afdeling niet uitsluit dat het in sommige gevallen zo onevenredig bezwarend kan zijn om geen gebruik te maken van de mogelijkheid om de vreemdelingenrechtelijke procedure af te wachten dat de staatssecretaris dit toch had moeten doen. Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 2 februari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:285](#), onder 7.11, geldt het evenredigheidsbeginsel dat is neergelegd in artikel 3:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) ook voor beleidsregels. Als de beleidsregel zelf niet onrechtmatig is, toetst de bestuursrechter het bestreden besluit aan de norm van artikel 4:84 van de Awb. Daarbij gelden dezelfde maatstaven als bij toetsing van een besluit rechtstreeks aan de norm van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb. De keuze van de staatssecretaris om het besluit van 4 november 2021 in deze zaak niet aan te houden berust op de toepassing van Afdelingsrechtspraak die gebaseerd is op het beleid voor artikel 9, vierde en vijfde lid, van de RWN. Dit beleid is op zichzelf niet onrechtmatig. Gelet hierop kan het besluit van 4 november 2021 - en de daarin vervatte keuze van de staatssecretaris om dat besluit niet aan te houden - op grond van artikel 4:84 van de Awb worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel. [...]

Oordeel van de Afdeling

4.2.2. Ten tijde van het besluit van 4 november 2021 heeft de staatssecretaris de door de rechtbank in aanmerking genomen bijzondere omstandigheden over de inkomsten van [wederpartij] niet kunnen meewegen, omdat zij in de bezwaarfase in deze zaak hierover geen stukken heeft overgelegd en daarover ook verder niets uiteen heeft gezet.

Dat [wederpartij] opnieuw het legesbedrag moet betalen als zij een nieuw naturalisatieverzoek indient, is geen bijzondere omstandigheid die noopt tot afwijking van het beleid. Iedere naturalisant is immers opnieuw leges verschuldigd bij het indienen van een nieuw naturalisatieverzoek na een eerdere afwijzing. Inmiddels heeft [wederpartij] een nieuw verzoek ingediend en heeft de staatssecretaris haar het Nederlanderschap verleend. Dat het hierdoor langer heeft geduurd voordat [wederpartij] Nederlander is geworden, is onvoldoende voor het oordeel dat de staatssecretaris de belangen van [wederpartij] onevenredig heeft geschaad. De Afdeling volgt de rechtbank dan ook niet in haar conclusie dat het besluit van 4 november 2021 in strijd is met het evenredigheidsbeginsel.

4.3. Het voorgaande leidt echter niet tot vernietiging van de uitspraak van de rechtbank. In het licht van de door [wederpartij] aangevoerde feiten en omstandigheden ter staving van haar betoog in beroep dat de staatssecretaris had moeten wachten met het nemen van een besluit, is de Afdeling namelijk van oordeel dat het besluit van 4 november 2021 in strijd is met het motiveringsbeginsel (artikel 7:12, eerste lid, van de Awb). De staatssecretaris heeft immers niet deugdelijk gemotiveerd waarom hij het besluit op bezwaar niet heeft aangehouden tot er duidelijkheid was over de verblijfsstatus van [wederpartij].

JnB 2024, 313

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Rotterdam, 07-03-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:1867](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Awb 4:84

RWN 7, 10

NEDERLANDERSCHAP. De Staatssecretaris heeft terecht het standpunt ingenomen dat het Nederlanderschap niet kan worden verkregen door de werking van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. De rechtbank merkt hierbij op dat dit ziet op de verkrijging van het Nederlanderschap van rechtswege of door optie, zoals bedoeld in de hoofdstukken 2 en 3 van de RWN. In dit geval is echter sprake van verlening van het Nederlanderschap zoals bedoeld in hoofdstuk 4 van de RWN. De Staatssecretaris heeft in het bestreden besluit en tijdens de zitting miskend dat in zo'n geval het Nederlanderschap wel op basis van een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur kan worden verleend.

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2024, 314

Rechtbank Den Haag, 20-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:3572](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, verweerder.

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 2.8 lid 1, 2.14 lid 3

STUDIEFINANCIERING. Omdat een voorbereidingsprogramma geen deel uitmaakt van een bachelor- of masteropleiding, bestaat voor het volgen van dit programma in Nederland gelet op artikel 2.8, eerste lid, van de Wsf 2000 geen recht op studiefinanciering, waardoor ook voor het volgen van een voorbereidingsprogramma in het buitenland geen recht op studiefinanciering bestaat. Beroep ongegrond.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid / wet openbaarheid van bestuur

Jnb 2024, 315

Rechtbank Amsterdam, 30-01-2024, [ECLI:NL:RBAMS:2024:422](#)

college van burgemeester en wethouders van Amsterdam, verweerder.

Wet open overheid (Woo) 3.1, 4.1

WOO. ACTIEVE OPENBAARMAKING. I.c. wordt geoordeeld dat verweerder op een juiste wijze heeft beslist op de Woo-verzoeken van eiser. De rechtbank volgt eiser niet in zijn verzoek om verweerder te veroordelen tot actieve openbaarmaking, zodat hij niet steeds hetzelfde Woo-verzoek hoeft in te dienen. De Woo biedt twee routes waarop een bestuursorgaan openbaar kan maken: uit eigen beweging of op verzoek. De mogelijkheid van een verzoek tot het uit eigen beweging openbaar maken, noemt de wet niet. De rechtbank ziet in de totstandkomingsgeschiedenis van de wet ook geen grond om aan te nemen dat eiser het bestuursorgaan zelf kan verzoeken om bepaalde gegevens in de toekomst actief openbaar te maken, dan wel de rechtbank kan verzoeken om een bestuursorgaan hiertoe te veroordelen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB 2024, 316

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1188](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 8

REGULIER. De staatssecretaris moet bij een verzoek om gezinshereniging een volledige beoordeling maken, waarbij hij alle relevante individuele aspecten moet betrekken. Anders dan voorheen, hoeft de staatssecretaris niet meer in alle gevallen een belangenafweging te maken.

4. De Afdeling heeft in de uitspraak van 13 juli 2022 [[ECLI:NL:RVS:2022:2006](#)], onder 9.3.1, overwogen dat de staatssecretaris in zaken waarin een vreemdeling een beroep doet op artikel 8 van het EVRM niet meer mag volstaan met de vaststelling dat er geen sprake is van bijkomende elementen van afhankelijkheid, maar dat hij altijd een belangenafweging moet maken, waarbij hij alle feiten en omstandigheden moet betrekken en dat de staatssecretaris in die belangenafweging deugdelijk moet motiveren waarom de door betrokkenen gestelde banden en andere feiten en omstandigheden niet maken dat de afwijzing van een aanvraag in strijd is met artikel 8 van het EVRM. De Afdeling kwam tot dit oordeel, omdat de staatssecretaris onder de eerdere rechtspraak niet altijd alle feiten en omstandigheden betrok die van belang zijn voor de vaststelling van de vraag of er familielevens in de zin van genoemde bepaling bestaat (zie onder 8.1 van de uitspraak van 13 juli 2022). Verder las de Afdeling in de rechtspraak van het EHRM dat de beoordeling of er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan en de belangenafweging elkaar beïnvloeden en dat dezelfde omstandigheden in beide beoordelingen een rol kunnen spelen. Dit vormde de grondslag voor de wijziging van de rechtspraak in de uitspraak van 13 juli 2022 (zie onder 9.3 en 9.3.1 van die uitspraak).

4.1. In de rechtspraak is gebleken dat er onduidelijkheid is ontstaan over de uitspraak van 13 juli 2022 en over de manier waarop de belangenafweging moet plaatsvinden. Daar komt bij dat de staatssecretaris in reactie op de vragen van de Afdeling en ter zitting heeft betoogd dat er volgens hem geen grondslag bestaat in de rechtspraak van het EHRM voor de benadering dat hij een belangenafweging moet maken, ook als er geen bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan tussen een referent en vreemdeling.

5. De staatssecretaris draagt dit betoog terecht voor. Weliswaar beïnvloeden de beoordelingen van de bijkomende elementen van afhankelijkheid en de belangenafweging elkaar, maar dit laat onverlet dat uit de rechtspraak van het EHRM niet volgt dat een belangenafweging moet plaatsvinden op het moment dat bijkomende elementen van afhankelijkheid ontbreken. Als er geen bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan tussen meerderjarigen buiten het kerngezin, dan valt de familierelatie namelijk niet onder de bescherming van het eerste lid van artikel 8 van het EVRM. Dit volgt bijvoorbeeld uit paragraaf 55 tot en met 57 van het arrest van 18 november 2014,

Senchishak tegen Zwitserland, [ECLI:CE:ECHR:2014:1118JUD000504912](#), en paragraaf 40 van het arrest van 20 oktober 2022, Bierski tegen Polen, [ECLI:CE:ECHR:2022:1020JUD004634219](#).

5.1. Daarom is de Afdeling van oordeel dat de staatssecretaris mag volstaan met de vaststelling dat er geen bijkomende elementen van afhankelijkheid tussen een vreemdeling en referent bestaan, mits hij daarbij op de manier als hierna onder 5.2 omschreven alle relevante individuele aspecten heeft betrokken en deugdelijk heeft beoordeeld. Anders dan uit de uitspraak van 13 juli 2022 volgt, hoeft hij in het geval dat hij vaststelt dat er tussen een vreemdeling en referent geen familielevens in de zin van het eerste lid van artikel 8 van het EVRM bestaat, dus niet meer de belangen van de Nederlandse Staat af te wegen tegen de belangen van de betrokken vreemdeling.

5.2. In het verleden was op basis van de rechtspraak, zoals ook is besproken ter zitting, voor de vraag of er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan vaak doorslaggevend of een vreemdeling volledig afhankelijk is van medische zorg door een referent, zelfs nog na diens vertrek naar Nederland. Met de uitspraak van 13 juli 2022 heeft de Afdeling geoordeeld dat een dergelijke beoordeling die beperkt is tot de medische toestand van een vreemdeling en de gevolgen daarvan voor het familieleven, niet volstaat. Met voorliggende uitspraak blijft dat uitgangspunt onverkort van kracht. De staatssecretaris moet een brede beoordeling maken van de vraag of er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan, waarin hij alle individuele omstandigheden van het geval betreft. Hij mag in die beoordeling niet slechts betrekken of een vreemdeling vanwege diens medische toestand afhankelijk is van een referent, maar hij moet een op het specifieke geval toegespitste beoordeling maken van alle door een vreemdeling aangedragen feiten en omstandigheden die kunnen maken dat er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan. Elementen zoals de financiële en materiële afhankelijkheid, de gezondheid van de betrokkenen en de banden met het land van herkomst moeten, voor zover zij zijn aangevoerd, in die beoordeling een rol spelen. De Afdeling verwijst naar de uitspraak van 4 april 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1003](#), onder 3.1, de daar genoemde rechtspraak van het EHRM en pagina 10 van Werkinstructie 2020/16. Dit heeft het EHRM ook bevestigd in de ontvankelijkheidsbeslissing van 6 mei 2003, Nessa tegen Finland, [ECLI:CE:ECHR:2003:0506DEC003186202](#), paragraaf 2. Verder kan bijvoorbeeld de mate van emotionele afhankelijkheid en de vraag of betrokkenen eerder hebben samengewoond van belang zijn. Deze individuele beoordeling is in overeenstemming met de beoordeling die artikel 17 van de Gezinsherenigingsrichtlijn voorschrijft. Op grond van die bepaling moeten beslissingsautoriteiten verzoeken om gezinshereniging individueel beoordelen en daarbij rekening houden met relevante elementen van het geval, te weten de aard en hechtheid van de gezinsband van de betrokkenen, de duur van het verblijf in de lidstaat van de referent, en het bestaan van familiebanden of culturele en sociale banden met het land van herkomst. Vergelijk in dit verband punt 58 en 59 van het arrest van het Hof van Justitie van 13 maart 2019, E., [ECLI:EU:C:2019:192](#), en punt 63 van zijn arrest van 12 december 2019, TB, [ECLI:EU:C:2019:1070](#).

5.3. Het is aan de betrokken vreemdeling om te stellen, en zoveel mogelijk te onderbouwen, uit welke feiten en omstandigheden de bijkomende elementen van afhankelijkheid zouden kunnen blijken. Het is vervolgens aan de staatssecretaris om te beoordelen of er daadwerkelijk bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan. Deze beoordeling is van feitelijke aard. De bestuursrechter moet het onderzoek van de staatssecretaris naar de relevante feiten en omstandigheden en de door de staatssecretaris gegeven motivering voor het antwoord op de vraag of er familielevens bestaat in de zin van artikel 8, eerste lid, van het EVRM, als dit wordt betwist, volledig toetsen, zodat effectieve rechtsbescherming is verzekerd. Bij de weging van de elementen heeft de staatssecretaris

beoordelingsruimte. De uitkomst van de beoordeling of er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan toetst de bestuursrechter daarom enigszins terughoudend.

5.4. Als de staatssecretaris vaststelt dat er tussen een vreemdeling en referent familieleden in de zin van artikel 8, eerste lid, van het EVRM bestaat, dan maakt hij op grond van het tweede lid een belangenafweging waarbij hij het belang van de Nederlandse Staat afweegt tegen het belang van de betrokken vreemdeling. In die belangenafweging moet hij in ieder geval de omstandigheden betrekken die hij ten grondslag heeft gelegd aan zijn conclusie dat er bijkomende elementen van afhankelijkheid bestaan. Zie in dat kader ook de uitspraak van vandaag, [ECLI:NL:RVS:2024:1187](#), onder 3.2. De Afdeling had met de zitting als doel te bezien of er wegens de onduidelijkheid in de praktijk meer concrete handvatten te geven zijn voor de belangenafweging, en het in dat kader aan bepaalde omstandigheden toe te kennen gewicht. Daarbij is gebleken dat dit in algemene zin in ieder geval op dit moment niet mogelijk is. Elke zaak is namelijk anders en de belangenafweging zal daarom sterk afhankelijk zijn van de feiten en omstandigheden van het geval. Verder zijn naar het oordeel van de Afdeling ook de beslispraktijk en de rechtspraak in dit opzicht nog niet voldoende uitgekristalliseerd om daaruit bedoelde concrete handvatten af te leiden.

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) (“Staatssecretaris moet een volledige beoordeling maken bij verzoek om gezinshereniging”) gepubliceerd.

Zie in dit verband ook de uitspraak van de Afdeling van 27-03-2024 in zaak nr. 202300156/1/V1, [ECLI:NL:RVS:2024:1189](#).

JnB 2024, 317

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1187](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 8

REGULIER. De vraag die hier centraal staat is op welke manier het al dan niet bestaan van ‘meer dan normale emotionele banden’ of ‘hechte persoonlijke banden’ doorwerkt in de belangenafweging als sprake is van een verzoek van een vreemdeling die (groot)ouder is, om toelating bij een in Nederland verblijvend (klein)kind.

Inleiding

1. De vreemdeling is een inmiddels 62-jarige vrouw uit Syrië. Zij verblijft momenteel in Turkije. Zij wenst verblijf als familie- of gezinslid bij haar volwassen zoon (hierna: referent) en haar twee minderjarige kleinkinderen. Deze kleinkinderen verblijven sinds mei 2018 bij haar volwassen zoon in Nederland. In deze uitspraak zal met name worden ingegaan op het verzochte verblijf van de vreemdeling bij de kleinkinderen. Tijdens de behandeling van het beroep bij de rechtbank was namelijk al niet meer in geschil dat er geen meer dan gebruikelijke afhankelijkheid tussen de vreemdeling en referent bestaat.

1.1. Deze uitspraak gaat daarom over gezinshereniging op grond van artikel 8 van het EVRM van familieleden die niet tot het kerngezin van een referent behoren. Een kerngezin bestaat uit ouders en hun minderjarige kinderen. In de voorliggende uitspraak gaat het over een grootouder die bij haar minderjarige kleinkinderen wil verblijven. In de uitspraken van vandaag in zaak nr. 202207185/1/V1 ([ECLI:NL:RVS:2024:1188](#)) en zaak nr. 202300156/1/V1 ([ECLI:NL:RVS:2024:1189](#)) gaat het om een ouder die bij een volwassen kind wil verblijven. [...]

3.2. Tussen partijen is niet in geschil dat tussen de vreemdeling en haar kleinkinderen familieleven in de zin van artikel 8, eerste lid, van het EVRM bestaat, zoals dat is omschreven onder 2 van deze uitspraak. Hun familieband valt dus onder het toepassingsbereik van die bepaling. Daarom is de staatssecretaris gehouden om een belangenafweging te maken, waarin hij het belang van de Nederlandse Staat afweegt tegen de belangen van de betrokken vreemdeling. In die belangenafweging moet hij in ieder geval de omstandigheden betrekken die hij ten grondslag heeft gelegd aan zijn conclusie dat er familieleven in de zin van artikel 8, eerste lid, van het EVRM bestaat. De Afdeling beoordeelt hieronder het hoger beroep van de staatssecretaris tegen het oordeel van de rechtbank over deze belangenafweging. [...]

Bespreking van het beroep [...]

13. Zoals onder 7.3 van deze uitspraak is overwogen, heeft de rechtbank een motiveringsgebrek geconstateerd. Voor zover de vreemdeling betoogt dat de staatssecretaris in het nieuwe besluit onvoldoende rekening heeft gehouden met dat oordeel van de rechtbank, is het volgende van belang.

13.1. De rechtbank wees in haar uitspraak op paragraaf 3.3.2 van WI 2020/16, waaruit volgens haar blijkt dat samenwonen en het overnemen van de rol van een ouder zwaar weegt bij een te maken belangenafweging. Zoals hiervoor, onder 7.2, is overwogen, heeft de rechtbank vervolgens terecht overwogen dat de motivering in het besluit van 27 januari 2021 niet volledig was, omdat uit de belangenafweging niet bleek dat de staatssecretaris had meegenomen dat de biologische moeder van de kinderen hen heeft achtergelaten bij referent toen de dochter slechts twee jaar was, dat er sindsdien geen contact meer is met de biologische moeder, dat de vreemdeling sindsdien is gaan samenwonen met referent en de kinderen en de rol van moeder volledig heeft overgenomen.

13.2. De Afdeling stelt vast dat de staatssecretaris in het nieuwe besluit wel ingaat op de rol van de vreemdeling in het leven van de kleinkinderen. Zie ook onder 10.1 van deze uitspraak. De staatssecretaris acht het van belang dat in dit geval niet is gebleken dat referent als vader niet in staat zou zijn om te zorgen voor een goede opvoeding en ontwikkeling van de kinderen zonder tussenkomst van de grootmoeder. Ter zitting bij de Afdeling benadrukte de staatssecretaris dat het overnemen van de ouderrol in deze zaak wel in het oog springt, maar dat het niet zo uitzonderlijk is. De staatssecretaris acht het vooral van belang of de ouder de opvoeding van de kinderen kan voortzetten zonder hulp van de grootouder.

13.3. De vreemdeling kaart in haar beroepsgronden echter terecht aan dat de staatssecretaris in het nieuwe besluit alsnog onvoldoende rekening heeft gehouden met de feitelijke situatie van deze individuele zaak. De staatssecretaris heeft namelijk niet inzichtelijk gemaakt dat hij in zijn belangenafweging heeft betrokken dat de vreemdeling voor een langdurige periode, vanaf 2010 tot aan het vertrek van de kinderen naar Nederland in 2018, zowel in Syrië als in Turkije niet slechts met de kleinkinderen heeft samengewoond, maar ook voor hen als ouder heeft gefungeerd terwijl de biologische moeder van de kinderen in die periode volledig uit beeld was. Het vervullen van die ouderrol was bovendien niet alleen samen met referent, maar ook, vanaf het vertrek van referent uit Turkije in 2015 tot het vertrek van de kinderen naar Nederland in mei 2018, alleen.

13.4. Gezien de lange duur van deze periode en de gedurende die periode jonge leeftijd van de kinderen, heeft ook de staatssecretaris aangenomen dat sprake is van hechte persoonlijke banden tussen de vreemdeling en de kleinkinderen. Het feit dat referent altijd het juridische gezag heeft gehad over de kinderen, dat hij altijd betrokken is geweest bij het welzijn en de opvoeding van de kinderen en dat hij na de komst van de kinderen naar Nederland weer de volledige zorg heeft overgenomen, doet aan het bestaan van deze hechte persoonlijke banden tussen de vreemdeling en

haar kleinkinderen niet af. Evenmin betekenen deze omstandigheden dat de staatssecretaris niet meer inzichtelijk hoeft te maken welk gewicht hij in de belangenafweging aan de aanwezigheid daarvan toekent. Weliswaar mag de staatssecretaris in het nadeel meewegen dat referent als vader alleen in staat is om te zorgen voor een goede opvoeding en ontwikkeling van de kinderen zonder tussenkomst van de grootmoeder, maar de staatssecretaris mag niet onder verwijzing naar deze omstandigheid en het feit dat de vreemdeling en de kinderen inmiddels enige jaren feitelijk gescheiden zijn, geheel geen gewicht toekennen aan de niet door hem bestreden, redelijk recente en daadwerkelijk grote rol van de vreemdeling in het leven van de kinderen.

De Afdeling verwijst in dit verband ook naar paragraaf 3.3.2 van WI 2020/16, waaruit onder meer volgt dat het gewicht dat de staatssecretaris aan het bestaan van hechte persoonlijke banden tussen een grootouder en een kleinkind toekent, mede afhangt van het feit of het kleinkind twee biologische ouders in Nederland heeft om voor hem te zorgen. In deze zaak staat vast dat referent in Nederland alleen voor de kinderen zorgt.

13.5. De Afdeling concludeert dat de staatssecretaris in het bestreden besluit geen inzicht heeft gegeven in het gewicht dat hij in de belangenafweging heeft toegekend aan de specifieke omstandigheid dat de vreemdeling langdurig en gedurende meerdere jaren ook als enige verzorgende ouder fungeerde voor de kinderen. Gelet op het voorgaande, overweegt de Afdeling dat de staatssecretaris zijn belangenafweging in het besluit van 9 september 2022 ondeugdelijk heeft gemotiveerd. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB 2024, 318

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, 29-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4394](#) staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

VWEU 2, 4, 77

TERUGKEERBESLUIT. PREJUDICIËLE VRAGEN. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. In de zaak van een Nigeriaanse man die als zogenoemde derdelander naar Nederland vluchtte toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, vraagt de vreemdelingenrechter van de rechtbank Amsterdam de hoogste Europese rechter, het Hof van Justitie van de Europese Unie, om uitleg van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Tot die tijd houdt de rechtbank iedere beslissing over de verzoeken van deze derdelander aan.

De rechtbank:

- verzoekt het Hof van Justitie bij wijze van prejudiciële beslissing als bedoeld in artikel 267 van het VWEU uitspraak te doen over de volgende vragen:

1. Moet artikel 6 van de Terugkeerrichtlijn zo worden uitgelegd, dat het zich ertegen verzet dat een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd op een datum waarop een vreemdeling nog rechtmatig verblijf heeft op het grondgebied van een lidstaat?
2. Maakt het voor de beantwoording van de voorgaande vraag uit of in het terugkeerbesluit een datum is opgenomen waarop het rechtmatig verblijf eindigt, die datum in de nabije toekomst ligt en bovendien de rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit pas op dat latere moment optreden?

3. Dient artikel 1 van het Verlengingsbesluit zo te worden uitgelegd, dat deze verlenging ook betrekking heeft op een groep derdelanders die door een lidstaat via de facultatieve bepaling van artikel 2, derde lid, van het Uitvoeringsbesluit reeds onder de werking van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming zijn gebracht, ook al heeft de lidstaat er op een later moment voor gekozen om aan die groep derdelanders niet langer tijdelijke bescherming meer te bieden?
- houdt iedere verdere beslissing aan.

JnB 2024, 319

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 25-03-2024,

[ECLI:NL:RBDHA:2024:4086](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. Tijdelijke bescherming is niet van rechtswege geëindigd. De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris zich onvoldoende gemotiveerd op het standpunt heeft gesteld dat de tijdelijke bescherming van eiseres per 4 maart 2024 van rechtswege is geëindigd en dat eiseres daarom niet langer rechtmatig in Nederland verblijft. De staatssecretaris verwijst voor zijn motivering naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 januari 2024 ([ECLI:NL:RVS:2024:32](#)), waarin de reikwijdte van het Verlengingsbesluit zo is uitgelegd dat derdelanders daar niet onder vallen en hun bescherming op grond van de RTB per 4 maart 2024 van rechtswege is geëindigd. Deze motivering kan niet volstaan. Gelet op de redenen voor twijfel aan de juistheid van de uitleg van het Verlengingsbesluit door de staatssecretaris houdt de rechtbank het er thans voor dat de tijdelijke bescherming van eiseres niet van rechtswege is geëindigd op 4 maart 2024, maar eerst eindigt op 4 maart 2025.

Het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie acht de rechtbank niet opportuun nu de bescherming op grond van het Verlengingsbesluit en de RTB eindigt op 4 maart 2025 en de kans zeer gering is dat het Hof voor die datum de vragen zal kunnen beantwoorden.

JnB 2024, 320

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 27-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4279](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. De rechtbank is van oordeel dat de tijdelijke bescherming voor de facultatieve groep derdelanders, waar eiser onder valt, niet van rechtswege eindigt op 4 maart 2024. Met het verlengingsbesluit is het recht op tijdelijke bescherming van eiser tot 4 maart 2025 verlengd. Verweerder heeft dus aan eiser geen terugkeerbesluit mogen uitvaardigen.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Drie derdelanders uit Oekraïne houden recht op verblijf") gepubliceerd.

JnB 2024, 321

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Rotterdam, 25-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4053](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne.

Bescherming van derdelanders die een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne hadden en zich vóór 19 juli 2022 in Nederland hebben geregistreerd, is van rechtswege gestopt op 4 maart 2024. De rechtbank ziet geen aanleiding om af te wijken van het oordeel van de Afdeling. De staatssecretaris hoefde eiser voorafgaand aan het terugkeerbesluit niet te horen. Beroep ongegrond.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Geen recht meer op tijdelijke bescherming voor 'derdelander' uit Oekraïne") gepubliceerd.

JnB 2024, 322

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht, 26-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4210](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. De rechtbank ziet geen aanleiding om af te wijken van het oordeel van de Afdeling dat de tijdelijke bescherming van deze groep van rechtswege is geëindigd op 4 maart 2024.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Derdelanders uit Oekraïne moeten uiterlijk 1 april terugkeren naar land van herkomst") gepubliceerd.

JnB 2024, 323

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 27-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4248](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. De vreemdelingenrechter van de rechtbank Overijssel oordeelt dat de tijdelijke bescherming van derdelanders uit Oekraïne, die daar een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne hadden en zich vóór 19 juli 2022 in Nederland hebben geregistreerd, is gestopt op 4 maart 2024. Dat betekent dat deze derdelanders na 4 maart 2024 niet meer in Nederland mogen zijn en vóór 1 april 2024 moeten terugkeren naar het land waarvan zij de nationaliteit hebben.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Tijdelijke bescherming voor 'derdelanders' uit Oekraïne is gestopt") gepubliceerd.

JnB 2024, 324

MK Rechtbank Den Haag, 27-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4276](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. De rechtbank ziet geen aanleiding om af te wijken van het oordeel van de Afdeling dat de tijdelijke bescherming van deze groep van rechtswege is geëindigd op 4 maart 2024.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Terugkeerbesluit derdelanders blijft in stand") gepubliceerd.

JnB 2024, 325

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 28-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4375](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. Eiser behoort niet tot een andere categorie personen – als houder van een permanente verblijfsvergunning of als partner van een Oekraïense onderdaan – die nog steeds tijdelijke bescherming krijgt. Ook is het oordeel over het eindigen van de tijdelijke bescherming op 4 maart 2024 juist: de staatssecretaris mocht het terugkeerbesluit baseren op de Afdelingsuitspraak van 17 januari 2024.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Tijdelijke bescherming van derdeler uit Oekraïne eindigde terecht op 4 maart 2024") gepubliceerd.

JnB 2024, 326

MK ABRS, 21-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1178](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2008/115/EG 13 lid 1

TERUGKEERBESLUIT. Een vreemdeling heeft belang bij het betwisten van de rechtmatigheid van een uitgewerkt terugkeerbesluit.

1. In deze uitspraak zal de Afdeling onder meer ambtshalve beoordelen of de rechtbank terecht heeft overwogen dat de vreemdeling belang heeft bij haar beroep tegen het terugkeerbesluit. [...]

4. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de vreemdeling belang heeft bij haar beroep tegen het uitgewerkte terugkeerbesluit.

Artikel 13, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn bepaalt dat een onderdaan van een derde land een doeltreffend rechtsmiddel moet hebben tegen onder meer een terugkeerbesluit en een inreisverbod. In het arrest van 27 april 2023, M.D., [ECLI:EU:C:2023:341](#), punt 107, heeft het Hof van Justitie zonder enig voorbehoud overwogen dat het in artikel 13, eerste lid, bedoelde rechtsmiddel openstaat om de rechtmatigheid van een inreisverbod te betwisten.

Deze overweging is analoog van toepassing op het eveneens in artikel 13, eerste lid, genoemde terugkeerbesluit, ook als dat is uitgewerkt doordat een vreemdeling de Europese Unie heeft verlaten. Daarom heeft een vreemdeling belang bij het betwisten van de rechtmatigheid van een uitgewerkt terugkeerbesluit. Daarmee wordt ook voorkomen dat een niet te rechtvaardigen onderscheid ontstaat tussen vreemdelingen die al dan niet gevolg geven aan het terugkeerbesluit. Vreemdelingen die niet

vertrekken en dus geen gevolg geven aan het terugkeerbesluit, zouden anders dat besluit wel kunnen betwisten, terwijl vreemdelingen die gevolg geven aan het terugkeerbesluit en zijn vertrokken dat niet zouden kunnen doen als zou worden geoordeeld dat zij geen belang meer hebben bij het betwisten van de rechtmatigheid van een uitgewerkt terugkeerbesluit. Daarbij heeft een terechte betwisting van het terugkeerbesluit ook tot gevolg dat de signalering van dat besluit in het Schengeninformatiesysteem moet worden gewist (zie artikel 14 van de Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen).

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB 2024, 327

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 26-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4216](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 31 lid 1, 30b lid 1 g

ASIEL. Staatloze Palestijnen uit land van bestendig verblijf Libië. Herhaalde aanvraag.

Feitelijke toegankelijkheid wordt niet getoetst in de asielprocedure.

6.8 De rechtbank stelt vast dat in de eerste asielprocedure als uitgangspunt is gehanteerd dat Libië voor eisers de gebruikelijke verblijfplaats is in voornoemde zin. Eisers hebben dat in de eerdere procedure op geen enkel moment ter discussie gesteld. Ook in de onderhavige procedure bestrijden eisers strikt genomen niet dat Libië het land van gebruikelijke verblijfplaats is. Zij hebben zelfs documenten overgelegd om te onderbouwen dat zij niet kunnen terugkeren naar Libië. De staatssecretaris heeft ter zitting voldoende gemotiveerd waarom Libië als land van 'gebruikelijke verblijfplaats' gezien moet worden.

6.9 Anders dan eisers menen volgt uit de omschrijving van het Vluchtelingenchap in artikel 1 A, tweede lid, van het Vluchtelingenverdrag niet dat bij de vaststelling van de gebruikelijke verblijfplaats de feitelijke toegankelijkheid van belang is. Eisers hebben in dit verband er op gewezen dat het in deze bepaling voor staatlozen gaat over terugkeren en bij asielzoekers met een nationaliteit 'slechts' gaat over het niet willen of kunnen inroepen van bescherming. Voor de vraag wat moet worden verstaan onder het 'niet kunnen terugkeren' als bedoeld in artikel 1 A, tweede lid, van het Vluchtelingenverdrag zoekt de rechtbank aansluiting bij het bepaalde in de paragrafen 101-105 van het UNHCR Handbook and Guidelines on procedures and criteria for determination refugee status (hierna: UNHCR Handbook). Uit deze paragrafen volgt dat een staatloze vaak niet in staat zal zijn om terug te keren naar zijn land van gebruikelijke verblijfplaats (101). Tegelijkertijd zijn niet alle staatlozen vluchteling (102). Daarvan is pas sprake als een vluchteling een gegronde vrees voor vervolging heeft (102-103). Dat staatlozen vaak niet kunnen terugkeren naar het land van gebruikelijke verblijfplaats heeft tot gevolg dat zij daarom vaak geen bescherming kunnen inroepen; maar dat is ook alleen nodig als vaststaat dat een vreemdeling bescherming nodig heeft omdat er een gegronde vrees voor vervolging is. Naar het oordeel van de rechtbank volgt uit artikel 1 A, tweede lid, van het Vluchtelingenverdrag niet anders dan dat het verzoek om bescherming van een staatloze getoetst wordt tegen de achtergrond van het land waar de vreemdeling gebruikelijk verblijf hield. Hierin verschilt die beoordeling niet van die van een vreemdeling waarbij het verzoek om

bescherming getoetst wordt tegen de achtergrond van het land waarvan hij stelt de nationaliteit te bezitten. Daarom bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de staatssecretaris zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de toegankelijk niet hoeft te worden getoetst in de asielprocedure. 6.10 Dat betekent dat de staatssecretaris zich ook terecht op het standpunt heeft gesteld dat de verklaring van de DT&V, de laissez passer aanvragen, het e-mailbericht van de ambassade en de brief van de Palestijnse missie, voor zover deze documenten betrekking hebben op de feitelijke toegang tot Libië, geen nieuwe elementen en bevindingen zijn omdat de documenten niet relevant zijn voor de beoordeling van de opvolgende aanvragen. De stukken bevatten geen aanknopingspunten dat eisers in Libië een risico lopen op vervolging dan wel een met artikel 3 van het EVRM strijdige behandeling (vergelijk in dit verband de uitspraak van de ABRvS van 18 augustus 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3169](#)). De gronden van beroep die zien op de toegankelijkheid slagen niet. Het beroep van eisers op de uitspraken van deze rechtbank, zittingsplaats Zwolle van 4 mei 2023 ([ECLI:NL:RBDHA:2023:11654](#)) en 3 augustus 2023 ([ECLI:NL:RBDHA:2023:13095](#)) slaagt evenmin.

[Naar inhoudsopgave](#)

Gemeenschapsonderdaan

JnB 2024, 328

MK ABRS, 22-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1190](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 9

GEMEENSCHAPSONDERDAAN. Bij de toetsing van de door de staatssecretaris verrichte beoordeling van de identiteit van de vreemdeling is de bestuursrechter niet gebonden aan de vaststelling van de identiteit door de civiele rechter. Het is in deze vreemdelingenrechtelijke procedure aan de staatssecretaris en de bestuursrechter om, aan de hand van wat is aangevoerd en de stukken die zijn overgelegd, de identiteit van de vreemdeling te beoordelen en te toetsen.

De identiteit van de vreemdeling

4. De staatssecretaris klaagt in zijn tweede grief over het oordeel van de rechtbank dat hij zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de vreemdeling zijn identiteit niet heeft aangetoond. Hij betoogt dat de rechtbank, in tegenstelling tot wat zij heeft overwogen, niet gebonden is aan de vaststelling van de identiteit van de vreemdeling door de civiele rechter in de eerdergenoemde beschikking van 31 maart 2021. [...]

4.1. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de staatssecretaris er terecht op gewezen dat hij en de bestuursrechter een eigen wettelijke bevoegdheid en verantwoordelijkheid hebben om de identiteit van de vreemdeling vast te stellen en te toetsen in deze vreemdelingenrechtelijke procedure. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, is de bestuursrechter bij de toetsing van de door de staatssecretaris verrichte beoordeling van de identiteit van de vreemdeling niet gebonden aan de vaststelling van de identiteit door de civiele rechter. Het is in deze vreemdelingenrechtelijke procedure aan de staatssecretaris en de bestuursrechter om, aan de hand van wat is aangevoerd en de stukken die zijn overgelegd, de identiteit van de vreemdeling te beoordelen en te toetsen. De conclusie van de rechtbank dat zij geen andere mogelijkheid ziet dan uit te gaan van de identiteit van de vreemdeling zoals vastgesteld door de civiele rechter, volgt de Afdeling dus niet.

4.2. Dit alles wil niet zeggen dat aan de beschikking van de civiele rechter geen betekenis toekomt in het kader van de vaststelling van de identiteit van de vreemdeling. Zoals onder 3.1 is overwogen, moet de vreemdeling zijn identiteit aannemelijk maken en hij dient daarvoor bewijs aan te dragen. De beschikking van de civiele rechter moet worden beschouwd als een ander bewijsmiddel als bedoeld onder 3.1, dat de vreemdeling heeft overgelegd om zijn identiteit aannemelijk te maken. Wanneer de staatssecretaris zich op het standpunt stelt dat de vreemdeling zijn identiteit toch niet aannemelijk heeft gemaakt, is het aan de staatssecretaris om aan de hand van het beoordelingskader beschreven onder 3.1, te motiveren waarom hij, ook gegeven de beschikking en de daarin genoemde redenen en beoordeelde bewijsmiddelen om uit te gaan van de identiteit, twijfelt aan de identiteit van de vreemdeling.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2024, 329

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 27-03-2024,

[ECLI:NL:RBDHA:2024:4267](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening 604/2013 3 lid 2

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie 4

DUBLINVERORDENING. Polen. Einduitspraak na verwijzing (on)deelbaarheid interstatelijk vertrouwen.

De rechtbank heeft op 22 juni 2022 prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie gesteld over de (on)deelbaarheid van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De rechtbank wilde weten of en hoe stelselmatige en langdurige praktijken van pushbacks en (grens)detentie moeten worden betrokken bij de beoordeling van een overdrachtsbesluit. Het Hof heeft de vragen op 29 februari 2024 [\[ECLI:EU:C:2024:195\]](#) beantwoord.

De rechtbank stelt allereerst vast dat het Hof de eerste vraag die de rechtbank heeft voorgelegd niet heeft beantwoord. De rechtbank heeft met haar eerste vraag expliciet de principiële vraag voorgelegd of de beoordeling of de overdracht op grond van artikel 3, tweede lid, van de Dublinverordening moet worden verboden, überhaupt nog moet worden verricht in het geval de mogelijk verantwoordelijke lidstaat zich stelselmatig en gedurende langere tijd schuldig maakt aan pushbacks en het onrechtmatig detineren van derdelanders aan de buitengrenzen.

De rechtbank zal zich evenwel niet tot het Hof wenden om deze vraag nogmaals voor te leggen. Dat de rechtbank wellicht had verwacht dat het Hof het Unierecht anders zou uitleggen of dat de rechtbank wellicht zelf het Unierecht anders zou uitleggen, is niet (langer) relevant. Artikel 267 van het VWEU stelt de rechtbank in staat om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof en zodoende een nadere precisering van het Unierecht te verkrijgen. De rechtbank is, net als alle andere gerechten in alle andere lidstaten van de Unie, gehouden om de uitleg die het Hof heeft gegeven ten grondslag te leggen aan haar eigen beoordelingen en toe te passen in haar eigen uitspraken. De rechtbank overweegt uitdrukkelijk dat dit voor de rechtbank geen enkel punt van discussie is.

Het Hof heeft uitgelegd dat het interstatelijk vertrouwen deelbaar is.

De rechtbank komt wel tot de conclusie dat de nationale jurisprudentie met betrekking tot de bewijslastverdeling een nadere nuancering behoeft. Pushbacks en (grens)bewaringspraktijken staan niet zonder meer aan een Dublinoverdracht in de weg. Het Hof heeft evenwel, zoals het EHRM ook al heeft gedaan, uitgelegd dat onder bepaalde omstandigheden de autoriteiten uit eigen beweging moeten nagaan of uit openbare informatie aanwijzingen volgen dat de vreemdeling na overdracht te maken krijgt met systeemfouten in de asielpcedure en/of opvang die tot een 4 Handvest-schending die de Jawo-drempel haalt kunnen leiden. Voor zover in de nationale jurisprudentie wordt geoordeeld dat het interstatelijk vertrouwen het uitgangspunt is en hieraan ontleende vermoedens kunnen worden weerlegd en dit (uitsluitend) aan de vreemdeling is, kan dit niet in alle gevallen meer het beoordelingskader zijn.

Voor zover verweerder zich -steeds en in elke procedure- op het standpunt heeft gesteld dat hij geen geloofwaardigheidsbeoordeling hoeft te verrichten voor zover de vreemdeling verklaringen heeft afgelegd over zijn ervaringen in de mogelijke verantwoordelijke lidstaat omdat enkel de situatie na overdracht moet worden beoordeeld, is dit ook niet langer onverkort houdbaar. Voorafgaand aan een overdracht opgedane ervaringen in de asielpcedure en opvang staan weliswaar niet absoluut in de weg aan een overdracht en constitueren op zichzelf geen risico om na overdracht in een met artikel 4 van het Handvest-strijdige situatie te geraken, maar indien sprake is van ernstige tekortkomingen in de asielpcedure en de opvangvoorzieningen of de verklaringen van de vreemdeling op dergelijke tekortkomingen wijzen, dient de betrokken lidstaat, zo nodig uit eigen beweging, na te gaan of hieruit aanwijzingen volgen dat na overdracht óók sprake zal zijn van dergelijke ernstige tekortkomingen en deze systeemfouten resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest.

De rechtbank overweegt dat verweerder na het arrest van 29 februari 2024 en anders dan in het overdrachtsbesluit, in zijn verweerschrift en ter zitting op 15 maart 2024, wel is nagegaan of gelet op openbare informatie over pushbacks en detentiepraktijken aanwijzingen bestaan dat een schending van artikel 4 Handvest dreigt na overdracht.

De rechtbank ziet evenwel geen aanleiding om de rechtsgevolgen van het overdrachtsbesluit in stand te laten. De rechtbank zal het besluit dus vernietigen en verweerder opdragen opnieuw te beslissen op de asielaanvraag van eiser.

De overige beroepsgronden slagen niet. Het is niet onredelijk dat verweerder niet categorisch de behandeling van alle asielaanvragen aan zich trekt van asielzoekers waarvoor lidstaten verantwoordelijk zijn die zich schuldig maken aan pushbacks en is niet onredelijk dat verweerder enkel vanwege het tijdsverloop dat is ontstaan door verwijzing de asielaanvraag van eiser niet inhoudelijk behandelt.

Beroep gegrond vanwege een motiveringsgebrek en niet omdat de overdracht verboden wordt – vernietiging overdrachtsbesluit & PKV.

JnB 2024, 330

MK ABRS, 25-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1207](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2004/38/EG 30 lid 3

VERBLIJFSRICHTLIJN. De staatssecretaris klaagt in zijn enige grief terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de gehanteerde vertrektermijn niet in overeenstemming is met de termijn die volgt uit artikel 30, derde lid, van de Verblijfsrichtlijn. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraken van 5 december 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3556](#), en 31 mei 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2050](#), is de vertrektermijn van de Verblijfsrichtlijn een volledige maand. De termijn gaat in bij de aanvang van het eerste uur van de eerste dag van de termijn en loopt af aan het einde van het laatste uur van de dag die dezelfde naam of cijferaanduiding heeft als de dag waarop de termijn ingaat, dus bijvoorbeeld 2 januari tot en met 2 februari. Anders dan de vreemdeling in zijn schriftelijke uiteenzetting betoogt, sluit de formulering 'binnen een maand' hierbij aan, waardoor de gegeven vertrektermijn niet korter is dan een maand en in overeenstemming is met de Verblijfsrichtlijn. Zie de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling van 31 mei 2023, onder 3.1.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2024, 331

MK ABRS, 26-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1217](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59, 59a

VREEMDELINGENBEWARING. Toetsingskader en de uitvoeringspraktijk bij bewaring bij gezinnen met minderjarige kinderen.

Het toetsingskader en de uitvoeringspraktijk bij bewaring bij gezinnen met minderjarige kinderen

6. Bewaring bij gezinnen met minderjarige kinderen wordt alleen in uiterste gevallen toegepast en voor een zo kort mogelijke duur. Dit brengt met zich mee dat een deugdelijke verzwaarde belangenafweging is vereist. Uit het dossier moet blijken dat de staatssecretaris zich rekenschap heeft gegeven van de individuele omstandigheden van het geval door middel van een gedegen motivering. Hierbij worden in ieder geval de medische achtergrond, de leeftijd van de kinderen en de samenstelling van het gezin meegewogen (paragraaf A5/2.4 van de Vc 2000).

6.1. Bewaring krachtens artikel 59 en 59a van de Vw 2000 wordt volgens het beleid in paragraaf A5/2.4 van de Vc 2000 alleen proportioneel geacht als verwacht mag worden dat de uitzetting binnen twee weken kan worden gerealiseerd.

6.2. De staatssecretaris heeft in zijn schriftelijke uiteenzetting in hoger beroep toegelicht dat, als het gaat om het in bewaring stellen van gezinnen met minderjarige kinderen, er in alle gevallen voorafgaand aan het besluit tot inbewaringstelling gesprekken met medewerkers van de Dienst Terugkeer en Vertrek hebben plaatsgevonden over de mogelijkheden tot vrijwillig vertrek. De staatssecretaris vertrouwt erop dat eventuele (opvolgende) aanspraken op een verblijfsrecht tijdens die gesprekken voorafgaand aan de bewaring worden gesteld en konden worden beoordeeld.

6.3. Indien toch vlak voor de overdracht of uitzetting een asielaanvraag wordt ingediend, kan een maatregel als bedoeld in artikel 59b, eerste lid, van de Vw 2000 worden opgelegd. De hiervoor genoemde termijn in de Vc 2000 van twee weken geldt dan niet rechtstreeks.

6.4. Om te zorgen dat de bewaring bij gezinnen met minderjarige kinderen zo kort mogelijk duurt, moet de staatssecretaris zich inspannen om de asielprocedure zo spoedig mogelijk af te wikkelen. De staatssecretaris heeft toegelicht dat de asielaanvraag met inachtneming van de voor de AA-procedure geldende termijnen wordt behandeld. De AA-procedure wordt zo spoedig mogelijk na indiening van de aanvraag gestart en wordt zo kort mogelijk gehouden. Het plannen van de procedure geschiedt zo mogelijk in overleg met de advocaat. Daarbij wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van de advocaat en tolken.

6.5. De staatssecretaris heeft in zijn schriftelijke uiteenzetting verder toegelicht dat, in het geval dat de asielaanvraag niet-ontvankelijk is verklaard op grond van artikel 30a, eerste lid, aanhef en onder d, van de Vw 2000, en daarbij is geoordeeld dat de behandeling van het beroep en het verzoek om een voorlopige voorziening niet in Nederland mag worden afgewacht, de maatregel van bewaring wordt voortgezet op grond van artikel 59, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000. Daarbij geldt, zoals hiervoor is toegelicht, dat het gezin met minderjarige kinderen dan in ieder geval binnen twee weken vanaf de datum dat het weer uitzetbaar is, moet kunnen worden uitgezet.

6.6. Als vreemdelingen voorafgaand hieraan al op een andere grondslag in bewaring hebben gezeten, betekent dit niet dat de staatssecretaris geen opvolgende maatregel op een andere wettelijke grondslag kan opleggen, zo lang de maximale termijn die wet en beleid stellen aan de duur van deze maatregel niet is overschreden. De maatregelen die op de verschillende grondslagen worden opgelegd, moeten zelfstandig van elkaar worden gezien. Voor een opvolgende maatregel die op een andere wettelijke grondslag is gebaseerd, gelden namelijk andere vereisten die beoordeeld moeten worden op grond van de omstandigheden die aan die specifieke maatregel ten grondslag liggen. Dit volgt uit de uitspraak van 13 juli 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2005](#), onder 3.1-3.3. Dit neemt echter niet weg dat de staatssecretaris altijd rekening moet houden met alle individuele omstandigheden, waaronder de totale duur van de inbewaringstelling, te meer als het gaat om inbewaringstelling van gezinnen met minderjarige kinderen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB 2024, 332

MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1253](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Besluit proceskosten bestuursrecht

PROCESKOSTEN. De vreemdeling betoogt in zijn enige grief terecht dat de rechtbank wegingsfactor 0,5 (licht) en niet 0,25 (zeer licht) had moeten toepassen. Volgens vaste rechtspraak van de hoogste bestuursrechters wordt in beginsel wegingsfactor 0,5 toegepast indien het beroep is gericht tegen het niet tijdig nemen van een besluit (artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb) en/of ter beoordeling staat of het bestuursorgaan als gevolg daarvan een dwangsom is verschuldigd (artikel 4:18 van de Awb). De Afdeling ziet geen aanleiding om in vreemdelingenzaken een nog lagere wegingsfactor te hanteren. Er zijn geen bijzondere omstandigheden die dat rechtvaardigen. De vreemdeling heeft er daarbij terecht op gewezen dat het rechtsmiddel van beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit het enige rechtsmiddel is dat hij heeft indien de staatssecretaris niet tijdig een besluit op zijn aanvraag neemt, en dat zijn belang bij de procedure niet als zeer beperkt kan worden bestempeld.

[Naar inhoudsopgave](#)